

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssrc.ac.ir>

Research Article

Designing a Policy Model for the Cultural Development of Sports in Iran

Seyed Karim Saadat Mirghadim¹, Rahim Ramzaninejad*², Javid Pourabdi³

1. Ph.D. Student, Department of Sport Management, Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran.
2. Professor, Department of Sport Management, University of Guilan, Rasht, Iran.
3. Ph.D. Student, Department of Sport Management, University of Guilan, Rasht, Iran.

Received: 24/01/2023, Accepted: 26/11/2023, Online Published: 06/12/2024

* Corresponding Author: Rahim Ramezaninejad, E-mail: rramzani@guilan.ac.ir

How to Cite: Saadat Mirghadim, S. K., Ramezaninejad, R., pourabdi, j. (2025). Designing a policy model for the cultural development of sports in Iran. *Research on Educational Sport*, 13(40), 101-132. In Persian. Doi: 10.22089/res.2023.13704.2335

Extended Abstract

Background and Purpose

One of the most significant branches within the humanities for analyzing sports on a macro level is cultural policy. From a theoretical perspective, cultural policy spans a wide range of interests that involve domains such as sports, religion, gender, patriotism, language, and more—sports being one of these fields stirring diverse societal interests. Without a robust cultural framework, sports cannot serve as a true indicator of societal progress. The development and evolution of sports are fundamentally dependent on the advancement of a community's cultural components. Therefore, policymaking aimed at cultural development within sports holds a pivotal role in shaping public culture and addressing socio-cultural issues.

Against this backdrop, the present study sought to design a policy model tailored to foster the cultural development of sports in Iran.

Materials

This research adopted an applied and exploratory design. Using grounded theory methodology and a systematic approach, it engaged cultural policy and sports experts for data collection. Participants were purposively selected from among researchers, academic faculty from seminaries and universities with backgrounds in sport and culture, and specialists well-versed in cultural policy. Semi-structured interviews were conducted with 10 participants, continuing until theoretical saturation was achieved. Data collection and analysis were conducted concomitantly, using the three core coding stages of grounded theory: open coding, axial coding, and selective coding. These methods facilitated the emergence of a theoretical framework grounded in the qualitative data.

Results

Examination of expert input confirmed a consensus on the existence of a cultural development framework within sports. Consequently, the cultural development approach in sports was designated as the central phenomenon of this research.

Grounded theory data analysis proceeded through open, axial, and selective coding stages. Open coding involved thorough dissection of the data — conceptualizing and naming discrete phenomena and categorizing them. Each concept was carefully labeled following extraction, with continual examination of interview texts and accompanying field notes.

Axial coding focused on affiliating categories and subcategories, unpacking relationships across attributes and dimensions—a process named for its function of coding data around a pivotal category. The third phase, selective coding, involved integrating these relationships into a cohesive theory by interpreting the interconnections among categories.

This analytic procedure yielded 113 concepts aggregated into 23 categories.

Conditions

These represent the causal backdrop precipitating the central phenomenon. This category included 4 thematic groups with 20 related concepts, encompassing legal approvals grounded in Islamic value systems, assessments of the current versus desired religious identity status, investments in cultural sectors, and the role of elite society in sports development and empowerment.

Contextual Conditions

Background frameworks influencing the problem's manifestation were identified. These included leadership perspectives and strategic visions, inter-agency communications and collaborations, influences of cultural products and services, and the rising attention toward volunteerism in sports.

Intervening Conditions

These conditions act as enablers or constraints on strategies, encompassing 4 categories and 18 concepts identified via interview analyses. Represented factors include human resources training in sports, cultural entrepreneurship, private sector participation, and promotion of sports-related economic discourse.

Strategies

Determined behaviors, phenomena, and intentional interactions evolving through contextual and intervening conditions coalesce into the strategic dimension. This dimension consists of six categories with a total of 37 concepts:

- Policy-making systems specific to sports
- Human resource management
- Addressing demands and combating corruption in sports
- Enhancing international cooperation capacity in sports
- Media policy regarding sports
- Innovation concerning actors, processes, and stakeholders in sports

Consequences

These are the results and outcomes arising from employing the aforementioned strategic actions. Key consequences include:

- Cultural engineering within the sports domain
- Promotion and generalization of active, healthful lifestyles
- Implementation of cultural evaluation tools in sports
- Emphasis on major sports events
- Promotion of women's sports status within society

Conclusion

The findings recommend the enactment of effective laws and policies grounded in Islamic values to promote cultural development in sports. Sports organizations are advised to adopt a more serious and strategic approach toward sports policymaking and the formulation of development strategies. Central to this process is the principle of justice and anti-corruption, a foundational concept of the Islamic Revolution's ideology, imperative for both individual and institutional conduct in sports.

Keywords: Cultural Policy, Cultural Development, Sport.

Article Message

The essential message of this article is that cultural development in Iranian sports mandates a systematic, multidimensional, and coordinated framework involving policymakers, executive entities, and the broader sports community. This goal cannot be achieved through disjointed or transient initiatives; rather, it demands a comprehensive structure integrating policymaking bodies, operational organizations, academic and professional elites, media, and grassroots sports participants. The study underscores that cultural development in sports is a core component inseparable from Iran's national identity and cultural fabric. It urges authorities to embrace a forward-looking and strategic mindset that positions cultural development as a pillar in the national sports policymaking agenda.

Ethical Considerations

The study adhered strictly to all applicable ethical guidelines. Participants provided informed consent and were assured confidentiality and anonymity. Transparency during data collection and reporting was maintained, with rigorous efforts to avoid bias, and the analysis and citations reflect academic honesty and integrity.

Authors' Contributions

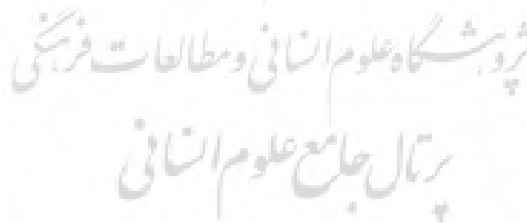
All authors participated equally across all phases of the research.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interest related to this research.

Acknowledgments

The authors express their profound thanks to all individuals who supported and contributed to the completion of this study.

ارائه الگوی سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش ایران

سید کریم سعادت میرقدیم^۱ ID، رحیم رضانی نژاد^۲ ID*، جاوید پورعبدی^۳ ID

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزش، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران.

۲. استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

۳. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۰۴، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۰۵، تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۲/۰۹/۱۵

*نویسنده مسئول: رحیم رضانی نژاد، E-mail: rramzani@guilan.ac.ir

How to Cite: Saadat Mirghadim, S. K., Ramezanejad, R., pourabdi, j. (2025). Designing a policy model for the cultural development of sports in Iran. *Research on Educational Sport*, 13(40), 101-132. In Persian. Doi: 10.22089/res.2023.13704.2335

چکیده

این پژوهش با هدف ارائه الگوی سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش ایران انجام شد. پژوهش حاضر دارای رویکردی کیفی، اکتشافی و استقرایی بود که از روش نظریه داده‌بنیاد به‌عنوان روش پژوهش استفاده شد. روش گردآوری داده‌ها مبتنی بر مبانی نظری مرتبط، مطالعه اسناد بالادستی و انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته براساس نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۵) بود. مشارکت‌کنندگان در تحقیق، ۱۰ نفر از خبرگان موضوع بودند که به صورت هدفمند انتخاب شدند. برای تحلیل داده‌ها از روش مقایسه مداوم طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی استفاده شد. نتایج نشان داد، ۱۱۳ مفهوم در قالب ۲۳ مقوله در هیئت توسعه فرهنگی در ورزش تأثیرگذارند که از این میان چهار مقوله شرایط زمینه‌ای، چهار مقوله شرایط علی، چهار مقوله شرایط مداخله‌گر، شش مقوله راهبرد و پنج مقوله به‌عنوان پیامد استخراج شدند. یافته‌های این پژوهش به مدیران ارشد، مسئولان اجرایی و سازمان‌های مرتبط با فرایند سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش کشور کمک خواهد کرد تا بتوانند در راستای اجرای هر چه بهتر طرح‌ها و برنامه‌های فرهنگی تلاش کنند.

واژگان کلیدی: سیاست‌گذاری فرهنگی، توسعه فرهنگی، ورزش.

مقدمه

کلمه Policy به معنای سیاست و خط‌مشی است که مفهومی جداگانه از واژه Politic و ارتباط تنگاتنگی با موضوع قدرت^۱ دارد. Politic را می‌توان مجموعه امور، مهارت‌ها، رفتارها و روش‌هایی تعریف کرد که با موفقیت در میدانی سیاسی یا حفظ قدرت همراه است (دانایی‌فرد، ۲۰۱۶). از سوی دیگر، سیاست‌گذاری^۲ در زبان فارسی عبارت است از مسیر و مداری که انسان در مقابل خود دارد و دانش سیاست‌گذاری از تمام فنون، روش‌ها و الگوهایی استفاده می‌کند که می‌تواند در عرصه‌های پیش روی دولت کمک کند. با این تعریف، به مجموعه فعالیت‌های نسبتاً ثابت و هدفمند دولت که به منظور حل مشکل عمومی صورت می‌گیرد، سیاست‌های عمومی می‌گویند (جوهری و جلالی، ۲۰۲۱). با نگاهی علمی و محققانه به شناخت فرایندها و بنیادهای نظری حاکم بر فرایند سیاست‌گذاری در ایران و عوامل تأثیرگذار، می‌توان جامعه سیاست‌گذاران را شناسایی کرد و تأثیر آن بر روند منطقی و عقلایی سیاست‌گذاری را تحلیل کرد؛ اگرچه تحلیل و ارزیابی سیاست‌ها به ابزارهای دقیق علمی و الگوهای معتبر نیاز دارد و دستیابی به این مهم مستلزم تبیین وضع مطلوب و شناسایی وضع موجود و تحلیل شکاف بین دو وضع مطلوب و موجود است (احمدپور و همکاران، ۲۰۲۲). نظام سیاست‌گذاری در ایران مبانی معرفتی و نظری ویژه‌ای دارد که از ابزارها و فنون متناسب با خود برخوردار است؛ بر همین اساس، شناخت این مبانی از یک سو به بهینه‌سازی فرایندهای سیاست‌گذاری آینده کمک شایانی می‌کند و از سوی دیگر، ما را با قوت‌ها، ضعف‌ها و خلأهای موجود آشنا می‌کند (درخشه و اسماعیلی، ۲۰۱۷).

سیاست‌گذاری در زمینه فرهنگ را «سیاست‌گذاری فرهنگی»^۳ می‌گویند که عبارت از همه فعالیت‌هایی است که توسط دولت، نهادهای خصوصی و مدنی و اجتماعی برای جهت‌دهی به توسعه نمادین، برآوردن نیازهای فرهنگی مردم و دستیابی به توافق درباره شکلی از نظم یا دگرگونی اجتماعی صورت می‌گیرد؛ به بیان کامل‌تر، سیاست فرهنگی شامل اصول مکتوب و غیرمکتوبی است که از سوی برنامه‌ریزان برای ایجاد تغییر در وضع موجود و دستیابی به اهداف مطلوب در حوزه‌های مختلف فرهنگی تدوین می‌شود و توسط مدیران اجرا می‌شود (ابطحی، ۲۰۱۴). برخی صاحب‌نظران این حوزه بر این باورند که با توجه به تفاوت‌های هدف‌گذاری سیاست‌گذاری فرهنگی، به طور کلی سیاست‌گذاری فرهنگی بعضی اوقات سیاست‌گذاری به‌منظور توسعه فرهنگ است و گاه سیاست‌گذاری در جهت توسعه پایدار است که رویکرد اول، فرهنگ مفهومی محدودتری دارد و دومین نگرش، به مفهوم وسیع‌تر فرهنگ و نقش محوری آن در توسعه اشاره می‌کند (روحانی و همکاران، ۲۰۲۰)؛ بنابراین زمانی می‌توان سیاست‌گذاری فرهنگی را کارآمد دانست که در گام نخست بتواند در سطح جامعه، مبانی اصلی هویتی فرهنگ را بیان کند، سپس به شکل‌گیری مفاهیم و جهت‌گیری‌های جانبی آن بپردازد و محدوده‌های فرهنگی را تشریح کند و در گام آخر بتواند اقدامات و سیاست‌های فرهنگی دولت را براساس مبانی گفتمان فرهنگی ارائه دهد؛ البته باید به این نکته اشاره کرد که بدون توجه به گفتمان فرهنگی جامعه که برآمده از تمدن و فرهنگ هر کشور است، سیاست‌گذاری در عرصه فرهنگ را فقط در تصمیمات نمایشی و فعالیت‌های بیهوده می‌توان مشاهده کرد (عالم و بدیعی، ۲۰۲۰).

امروزه علمای توسعه، بیش از هر زمان دیگری به این باور رسیده‌اند که تا فرهنگ هر جامعه‌ای موافق با توسعه نباشد، تحقق آن میسر نخواهد بود؛ زیرا انسان‌ها به‌عنوان عاملان محوری توسعه، باید به عمل خود تمایل نشان دهند. نمایش میزان رغبت

1. Power
2. Policy making
3. Cultural policy

انسان‌ها به مقوله توسعه، امری است که با فرهنگ جامعه و قدرت انتخاب انسان‌ها درآمیخته است؛ بنابراین هر جامعه‌ای به مقوله فرهنگ بیشتر اهمیت دهد، موفقیت در آینده از آن اوست؛ بر همین اساس، درمی‌یابیم توسعه فرهنگی، مقدم بر توسعه سیاسی و اقتصادی است (منافی و زمانی، ۲۰۱۲).

توسعه فرهنگی عبارت است از فرایند بازنگری در ارزش‌ها، باورها و آموزه‌های فرهنگی که به منظور بهبود عملکرد و اثربخشی یک فرهنگ در پاسخگویی به نیازهای مادی و معنوی جامعه برای رسیدن به اهداف و پیشرفت صورت می‌گیرد. تربیت عقل و طرز تفکر یک جامعه، اساس توسعه فرهنگی است که در رفتار افراد خود را بروز می‌دهد؛ به بیان کامل‌تر، از آنجاکه دانش و نگرش هر فرد، رفتار و تصمیماتش را شکل می‌دهد، مسیر آغاز توسعه از تحول نگرش‌ها و ارزش‌ها شروع می‌شود؛ از این‌رو زمانی می‌توان در این مسیر گام برداشت که توسعه فرهنگی در اولویت برنامه‌های توسعه باشد و سیاست‌گذاران در توسعه فرهنگی به مفهوم فرهنگ اهتمام ورزند (قریشی و سامع نصایح، ۲۰۲۰). ورزش به‌مثابه یک خرده‌فرهنگ، همواره با نهادها و ساختارهای اجتماعی ارتباط مؤثری دارد و پیامدها و اقدامات مربوط به آن یک شاخص فرهنگ عمومی قلمداد می‌شود (فرجزاده و همکاران، ۲۰۱۵)؛ بنابراین ورزش بدون تکیه به نظام صحیح فرهنگی نمی‌تواند به‌عنوان نمودار پیشرفت و ترقی در جامعه مطرح شود و توسعه و تکامل ورزش، مشروط به پیشرفت مؤلفه‌های فرهنگی جامعه است (عزیزآبادی و داستانی، ۲۰۱۵).

در دنیای معاصر، با وجود ویژگی بارز فرهنگی ورزش و تربیت‌بدنی، به این رویکرد کمتر توجه شده است و در فرایند فرهنگ‌سازی یا به‌اصطلاحی دقیق‌تر الگوسازی فرهنگی، تعالی ادب و تربیت و ارتقای شخصیت کمتر مدنظر قرار می‌گیرد؛ به عبارت دیگر، در میادین و مجامع ورزشی با دخالت دست‌های سوءتجاری، سیاسی و فرهنگی، نقش تربیتی ورزش و ارتباط مستقیم آن با فرهنگ کم‌رنگ می‌شود و به جای آن برد و باخت‌ها، جوایز، پول و شهرت کاذب در درجه نخست اهمیت قرار می‌گیرد (گائو، ۲۰۲۱). پیوند ابعاد اجتماعی-فرهنگی ورزش با مجموعه نهادهای ساختارهای اجتماعی، نقش‌ها و تأثیرات حیاتی این پدیده و لزوم تقویت نظام تربیت‌بدنی ورزشی، بسان نظام اجتماعی-فرهنگی ما را وامی‌دارد تا میان ورزش و شاخه‌های گوناگون علوم انسانی پیوند برقرار کنیم (احمدپور و همکاران، ۲۰۲۲). یکی از مهم‌ترین حوزه‌های علوم انسانی که به‌وسیله آن می‌توان سطح کلان ورزش را تحلیل و واکاوی کرد، سیاست‌گذاری فرهنگی است؛ از دیدگاه نظری، حوزه‌های موردعلاقه سیاست‌گذاری فرهنگی در کشورهای مختلف آن‌چنان گسترده است که زمینه دخالت در طیف‌های مختلفی از ورزش، مذهب، جنسیت، میهن‌دوستی، زبان و... را به طور کل فرامی‌گیرد و تا جزئیاتی همچون کتاب‌خوانی افراد، شیوه‌های لباس پوشیدن، شخصیت و مد را در بر می‌گیرد. ورزش یکی از این حوزه‌ها است که علایق مختلف آحاد جامعه را برانگیخته است (یلماز، ۲۰۱۸)؛ بر همین اساس، سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی ورزش شامل مجموعه‌ای از خط‌مشی‌ها و اقدامات دولت، نهادهای عمومی و غیردولتی است که در جهت ایجاد عادت به ورزش در بین مردم و همچنین تغییر و تحول در نگرش‌ها، ارزش‌ها و هنجارهای جمعی یا گروهی از افراد در محیط ورزشی برای رفتار متناسب با هنجارهای فرهنگ عمومی مؤثر است. علاوه بر این، سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی ورزشی می‌تواند با بهره‌گیری از ورزش در راستای تأثیر بر فرهنگ عمومی و بهبود مسائل فرهنگی و اجتماعی نقش مهمی را ایفا کند (قشمی میمند و همکاران، ۲۰۱۹).

1. GAO
2. Yilmaz

در بررسی پیشینه تحقیقات مرتبط، رجب‌لو و همکاران (۲۰۱۳) به تبیین رابطه نگرش به سیاست‌گذاری‌های فرهنگی و گرایش به خشونت در فوتبال ایران پرداختند. نتایج نشان داد، سیاست‌گذاری فرهنگی بر گرایش به خشونت در فوتبال تأثیر دارد. همچنین تحلیل رگرسیون چندمتغیره مشخص کرد، متغیرهای ایدئولوژیکه کردن ورزش، نظارت بر انتخابات رأسی ورزش و خصوصی‌گرایی نقش اساسی در گرایش به خشونت در بین طرفداران فوتبال داشته است. میریوسفی و همکاران (۲۰۱۵) در طراحی الگوی توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی، پنج بعد را برای توسعه فرهنگی آشکار کردند که به ترتیب اهمیت شامل توسعه فرهنگ سیاسی، هویت ملی-دینی، توسعه فرهنگ اقتصادی، توسعه فرهنگ اجتماعی، توسعه آموزشی و فناوری اطلاعات بودند. شری^۱ و همکاران (۲۰۱۵) نشان دادند، ورزش به‌عنوان ابزاری برای کمک به نتایج مثبت در زمینه‌هایی از قبیل توسعه اقتصادی، انسجام اجتماعی، انسجام فرهنگی، شیوه زندگی سالم، آموزش، عدالت جنسیتی، مصالحه و ایجاد صلح می‌تواند استفاده شود. تیکسیرا و ریبریو^۲ (۲۰۱۶) بر این باورند که به‌منظور سیاست‌گذاری ورزشی باید به عواملی مانند گسترش جمعیت فعال، اولویت‌بندی مناطق محروم، سرمایه‌گذاری در عوامل انسانی و افزایش هزینه برای فرهنگ و ورزش توجه کرد. سینگ^۳ (۲۰۱۷) در تحقیقی درباره سیاست‌ها و راهبردهای توسعه ورزش همگانی مالزی، به این نتیجه رسید که ورزش باید در زندگی روزمره مردم فرهنگ شود. قشمی میمند و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که برای ارائه الگوی بومی سیاست‌گذاری فرهنگی ورزش دانشجویی کشور، دو مضمون فراگیر ایجاد تغییرات ساختاری (درباره دو مؤلفه واسط تغییرات مدیریتی و ساختاری) و تغییر در فرهنگ عمومی نسبت به ورزش (حول سه مؤلفه واسط تقویت فرهنگ مسئولیت اجتماعی، ایجاد فرهنگ علاقه‌مندی ورزش و نقش تربیتی ورزش) در الگوسازی سازی فرهنگ ورزش دانشجویی مؤثرند.

قربانی و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی درباره شناسایی و تدوین الگوی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران به این نتیجه رسیدند که الگوی نهایی به سه مقوله رفتاری فردی، میان‌فردی (تعاملی و بین فردی) و ساختاری (سازمانی و ملی) تقسیم می‌شود. همچنین یافته‌های این تحقیق می‌تواند به‌عنوان مبنایی برای توسعه ارزش‌های اخلاقی در بین ورزشکاران، مربیان، داوران و کادر مدیریتی و اجرایی ورزش، از سوی نهادهای سیاست‌گذار امور فرهنگی و سازمان‌های اجرایی ورزش کشور استفاده شود. نتایج پژوهش عباسی و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد، هفت مقوله شامل تدوین قوانین و مقررات، اجرای قوانین و مقررات، نظام آموزشی، نظام فرهنگی، نظام ارزشی، تغییرات فناوری و نگاه راهبردی، باعث ایجاد و ارتقای مدیریت اخلاقی در معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش می‌شوند؛ بنابراین فرهنگ‌سازی بستر مهمی را برای توسعه و پیشرفت جوامع و افراد بشر به وجود می‌آورد و پرداختن به آن برای همه مدیران مسئول در ایران از جمله مدیران و محققان حوزه ورزش همیشه لازم و ضروری است. نتایج پژوهش خداپرست و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد، با توجه به اهمیت عوامل فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی و سیاسی، این بعد نقش مؤثری در بروز فساد یا برعکس در پیشگیری از آن دارد و می‌تواند مقدم بر سایر ابعاد در کانون توجهات ورزش در سطوح قهرمانی کشور قرار گیرد. اردوغان و گلشن^۴ (۲۰۲۱) در پژوهشی به تأثیر جنسیت بر ورزش و سیاست‌گذاری ورزشی بر مبنای جنسیت پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ورزشکاران زن بیشتر از طریق ورزش به‌سوی هویت‌سازی فردی و ورزشکاران مرد بیشتر به‌سوی هویت‌سازی اجتماعی گرایش دارند.

-
1. Sherry
 2. Texira & Ribrou
 3. Singh
 4. Erdoğan & Gülşen

براساس جمع‌بندی مبانی نظری و تحقیقات سال‌های اخیر، با توجه به اینکه تاکنون اقدام منسجمی در قالب ارائه الگوی سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش کشور صورت نگرفته است و همچنین مشاهده ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی در محیط ورزش کشور، محقق درصدد بود تا بداند سیاست‌های مرتبط با توسعه فرهنگی در ورزش ایران کدام‌اند. آنچه این تحقیق را از سایر تحقیقات توسعه فرهنگی در ورزش متمایز می‌کند، محورهای کاربردی و عملیاتی نظام‌نامه فرهنگی ورزش (۲۰۱۶) بود؛ زیرا این مصوبه توسط بالاترین مرجع سیاست‌گذاری امور فرهنگی کشور (شورای عالی انقلاب فرهنگی) ارائه شده است که این پژوهش بر پایه آن رسالت پیدا می‌کند و انتظار می‌رود الگوی تدوین‌شده از نتایج این پژوهش سبب خواهد شد سیاست‌های ارتقا و توسعه فرهنگی در ورزش کشور مشخص شود و در صورت امکان برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران از آن استفاده کنند؛ بنابراین هدف پژوهش حاضر، طراحی الگوی سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش کشور براساس نظام‌نامه فرهنگی ورزشی ارائه‌شده توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی بود.

روش پژوهش

برمبنای هدف تحقیق، از روش تحقیق کیفی استفاده شد. با توجه به اینکه هدف تحقیق، ارائه الگوی پارادایمی برای طراحی الگوی توسعه سیاست‌گذاری فرهنگی در ورزش ایران بود، از استراتژی نظریه داده‌بنیاد^۱ با رهیافت نظام‌مند اشتراوس و کوربین^۲ (۱۹۹۸) استفاده شد. این نظریه یکی از تکنیک‌های متداول در پژوهش‌های کیفی است. نظریه داده‌بنیاد به دو عنصر دلالت دارد که شامل فرایند تولید نظریه و محصول یا نظریه به‌دست‌آمده از این روش است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل پژوهشگران، محققان و اساتید حوزه و دانشگاهی صاحب‌نظر در زمینه فرهنگ و ورزش، افراد متخصص در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی (اساتید و محققان آگاه و آشنا به موضوع پژوهش) بود که به صورت هدفمند انتخاب شدند. در مجموع با ۱۰ نفر از اعضای هیئت‌علمی دانشگاه، کارشناسان و متخصصان، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته صورت گرفت و مصاحبه با هر گروه تا زمانی ادامه پیدا کرد که پژوهشگر به اشباع نظری^۳ رسید. ویژگی‌های نمونه‌های پژوهش به شرح جدول (۱) است.

جدول ۱- توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان

Table 1- Description of demographic characteristics of participants

ردیف Row	مشارکت‌کنندگان در تحقیق Research participants	تعداد Number
1	عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس خبرگان رهبری	1
2	استاد حوزه و دانشگاه/کارشناس فرهنگی	3
3	مدیرکل سابق اداره ورزش و جوانان	1
4	عضو هیئت‌علمی گروه مدیریت ورزشی	3
5	جامعه‌شناس ورزشی	2

1. Grounded theory
2. Strauss & Corbin
3. Theoretical saturation

هم‌زمان با جمع‌آوری داده‌ها و انجام مصاحبه‌ها، کار تحلیل داده‌ها نیز صورت گرفت؛ زیرا شرط رسیدن به درک صحیح که بیانگر پدیده‌ها باشد، جمع‌آوری داده‌ها، کدگذاری و تحلیل و مطالعه مبانی نظری موجود به‌صورت هم‌زمان است. دیدگاه‌های مختلفی از سوی محققان در مورد ملاک‌های ارزیابی فرایند و نتایج پژوهش‌های کیفی مدنظر قرار گرفته است؛ به طوری که برخی از آن‌ها در قالب مقیاس‌های کلاسیک اعتبار و پایایی و با تجدیدنظر در آن‌ها، ملاک‌هایی برای اعتبار و پایایی پژوهش کیفی نشان دادند که شامل اعتبارپذیری، انتقال‌پذیری، اتکاپذیری و تأییدپذیری است (دانایی‌فرد و مظفری، ۲۰۰۸)؛ بر همین اساس، برای تأیید روایی تحقیق، محقق نتایج پژوهش را در قالب جدول و گزارش در اختیار چند تن از مصاحبه‌شوندگان قرار داد. آن‌ها اعتبار تعاریف و یافته‌های پژوهش و همچنین تعمیم‌پذیری یافته‌های تحقیق را بررسی و تأیید کردند؛ زیرا در تحقیقات کیفی، نتایج به‌دست‌آمده باید توسط خود کنشگران قابل فهم بوده و به زبان خود آنان بیان شده باشد و اگر کنشگران نتوانند معنای یافته‌ها را استنباط کنند، پژوهش کیفی امری بیهوده خواهد بود. همچنین یافته‌ها در مقام مقایسه با یافته‌های سایر پژوهشگران و تئوری‌های موجود قرار گرفت تا صحت و درستی و معناداری آن اثبات شود. به‌علاوه، با توجه به اینکه در تحقیقات کیفی مفهوم پایایی برای نمایش رابطه بین داوران در نتایج کدگذاری به کار می‌رود، تعیین اعتبار و پایایی مرحله‌ای حیاتی در روند تحلیل داده‌های کیفی است؛ بنابراین برای اندازه‌گیری پایایی درونی تحقیق، علاوه بر اتکاپذیری و تأییدپذیری از روش ضریب کاپای کوهن استفاده شد. کاپای کوهن یکی از ابزارهای تصمیم‌گیری آماری به شمار می‌آید که به تعیین اندازه توافق و هماهنگی بین دو فرد در یک پدیده می‌پردازد که هر کدام پدیده را به شکل جداگانه یا مستقل می‌سنجند. محدوده ضریب کاپا عددی بین ۱- تا ۱+ است و هرچه خروجی به ۱+ نزدیک‌تر باشد، مبین وجود توافق متناسب و مستقیم است و هرچه این عدد به ۱- نزدیک‌تر باشد، بیانگر توافق وارونه و برعکس است. همچنین ضرایب نزدیک به صفر نشان‌دهنده نبود توافق است (پورعبدی و همکاران، ۲۰۲۱). در همین راستا، محقق پس از طرح سؤالات از روش اجرای پژوهش، آن‌ها را در اختیار دو تن از اساتید علوم ورزشی قرار داد که پس از محاسبه، ضریب کاپای کوهن برابر با ۰/۸ به دست آمد.

نتایج

کدگذاری باز، جزئی از تحلیل است که با تحلیل دقیق داده‌ها، نام‌گذاری و طبقه‌بندی داده‌ها انجام می‌شود. برای طبقه‌بندی دقیق مفاهیم در مقوله‌ها، باید هر مفهوم بعد از تفکیک برچسب دریافت کند و داده‌های خام به‌وسیله بررسی دقیق متن مصاحبه‌ها و یادداشت‌های زمینه‌ای، مفهوم‌سازی شوند. داده‌های جمع‌آوری‌شده از مصاحبه‌شوندگان کدگذاری می‌شوند تا به شکل راحت‌تری شباهت‌ها و تفاوت‌ها شناسایی شوند. مراحل کدگذاری باز شامل تحلیل داده‌ها و کدگذاری مفهومی، کشف طبقات و مقوله‌ها، توصیف مقوله‌ها و جدول کدگذاری باز است (فروزنده، ۲۰۱۵). در پژوهش حاضر، پس از بررسی نظرهای مشارکت‌کنندگان در تحقیق مشخص شد که اکثر آن‌ها به وجود چارچوب و استراتژی برای توسعه فرهنگی در ورزش توافق نظر دارند؛ به همین دلیل، محقق مقوله رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش را به‌عنوان پدیده محوری انتخاب کرد که در ادامه به ارائه نتایج حاصل از کدگذاری محوری پرداخته می‌شود.

جدول ۲- نمونه‌ای از کدگذاری اولیه مصاحبه‌ها و استخراج مفاهیم

Table 2 - Example of initial coding of interviews and extraction of concepts

متن مصاحبه Interview transcript	مفاهیم Concepts
راه‌اندازی نهضت آموزش برای ارتقای سطح دانش، آگاهی و مهارت‌های شغلی خبرنگاران ورزشی یکی از راهکارهایی است که می‌توانیم در بحث ارتقای وضعیت فرهنگی رسانه‌ای ورزش کشور داشته باشیم.	• ارتقای دانش اصحاب رسانه در راستای بسط و توسعه وضعیت فرهنگی ورزش
فضای مجازی به دلیل جذابیتی که در بین مردم دارد، بستر مناسبی را برای فرهنگ‌سازی توسعه ورزش کشور مهیا می‌کند؛ لذا ضروری است مدیران و برنامه‌ریزان ورزش کشور با اتخاذ راهبردهایی مناسب از ظرفیت فضای مجازی برای توسعه ورزش کشور و ارائه الگو استفاده کنند.	• توجه به فضای مجازی
به‌منظور نهادینه کردن ارزش‌های اخلاقی و توسعه آن‌ها در محیط‌های ورزشی و همچنین باشگاه‌ها و سازمان‌های ورزشی، تدوین نظام‌نامه اخلاقی که برخاسته از آموزه‌های دینی و فرهنگ ملی باشد، بسیار ضروری است.	• تدوین منشور اخلاقی برخاسته از آموزه‌های دینی
سازمان‌های مردم‌نهاد ورزشی، نیروی‌های پنهانی برای کمک به دولت در جهت توسعه ورزش برای همه و کمک به ارتقای سلامت جامعه هستند. این سازمان‌های داوطلب، مستقل از دولت و غیرانتفاعی، در خدمت مردم هستند. سازمان‌های مردم‌نهاد، نماد و واسط مشارکت اقشار مختلف مردم هستند و برای مشارکت آحاد جامعه در ورزش همواره تلاش می‌کنند.	• ایجاد سازمان‌های مردم‌نهاد ورزش کشور در راستای مهندسی فرهنگی ورزش
زنان ورزشکار ما می‌توانند با حفظ ارزش‌ها و شعائر اسلامی، ورزش پاک و اسلامی و به تبع آن تمدن اسلامی را در دنیا نشان دهند که برای تحقق این امر، باید اقداماتی در جهت تقویت دیپلماسی ورزشی انجام گیرد.	• تقویت دیپلماسی ورزشی
در کشور بانوان نیمی از جمعیت را تشکیل می‌دهند، این قشر از جامعه گذشته از سلامتی، شادابی و نشاط، برای انجام هرچه بهتر زندگی فردی و اجتماعی به فرهنگ‌سازی برای توسعه فضاهای ورزشی، زیرساخت‌ها، تأمین اعتبارات و امکانات و حامی مالی در این عرصه نیاز دارند.	• توسعه ایدئولوژی انقلاب اسلامی به‌وسیله ورزش بانوان
احداث اماکن ورزشی، پارک‌ها و فضاهای باز و تجهیز آن‌ها به وسایل ورزشی و تفریحی و مدیریت بهینه‌سازی فضاهای شهری از جمله کارهایی است که به ترویج فرهنگ ورزش همگانی کمک می‌کند.	• لزوم افزایش امکانات فرهنگی-ورزشی ویژه بانوان
دولت و مجلس می‌توانند کمک شایانی در راهبردهای مرتبط به موضوع سبک زندگی سلامت‌محور انجام دهند. آن‌ها با تصویب سیاست‌هایی درباره بهبود سبک زندگی جامعه می‌توانند بر ترغیب آحاد مردم به ورزش تأثیرگذار باشند.	• طراحی شهری با رویکرد فرهنگ‌سازی ورزش همگانی
مهد و شروع این بازی‌ها از مناطق روستایی و عشایری بوده است، ولی ما باید برای توسعه و احیای ورزش‌های سنتی و بازی‌های بومی محلی باید در جامعه و به‌ویژه در جامعه شهری گام برداریم.	• فرهنگ‌سازی سبک زندگی سلامت‌محور
تشکیل شورای ورزش‌های بومی محلی در وزارت ورزش و جوانان می‌تواند زمینه‌ساز توسعه بلندمدت این رشته در برنامه‌های راهبردی وزارت باشد.	• احیای ورزش‌های سنتی و بازی‌های بومی محلی در جامعه شهری
	• تشکیل شورای ورزش‌های بومی محلی در وزارت ورزش و جوانان

جدول ۲- نمونه‌ای از کدگذاری اولیه مصاحبه‌ها و استخراج مفاهیم

Table 2 - Example of initial coding of interviews and extraction of concepts

متن مصاحبه Interview transcript	مفاهیم Concepts
بیش از ۳۰ نهاد متولی اوقات فراغت در جامعه مانند نهاد ورزش، خانواده، آموزش و پرورش و نهادهای مذهبی و فرهنگی و... هستند که به نظر بنده هیچ‌کدام نتوانسته‌اند به هدف خود برسند. همه نهادهای مسئول در حوزه اوقات فراغت باید در برنامه‌ریزی و اجرا، هماهنگ و منسجم باشند.	• هماهنگی نهادهای دولتی در سامان‌دهی اوقات فراغت نوجوانان و جوانان
متأسفانه در مدارس کشور بیشتر به آموزش ورود پیدا می‌کنند و قدری بحث پرورش را رها کرده و این موضوع تضعیف شده است. مدارس و معلمان ورزش در آموزش اخلاق ورزشی می‌توانند خیلی کمک‌کننده باشند؛ چون دانش‌آموزان در این پایه‌ها به طور محسوسی الگوها را می‌پذیرند.	• تغییر روش محتوای آموزشی تربیت‌بدنی در مدارس و توسعه نفوذ معنوی
صنعت ورزش می‌تواند با بهره‌گیری از سرمایه اجتماعی قدرتمند و بی‌نظیر خود در ترویج مصرف کالای ایرانی و رونق بخشیدن به تولید و اشتغال، نقش آفرین باشد.	• حمایت از تولیدات و کالاهای ورزشی ایرانی
گردشگری ورزشی، صنعت پویا و در حال رشدی است و یکی از استراتژی‌های مهم تجاری و اقتصادی بر بازسازی اجتماعی و اقتصادی مناطق شهری و روستایی شده است و با وجود ظرفیت‌ها و قابلیت‌های درخشان کشور، دولت باید در این حوزه اقدامات لازم را انجام دهد.	• رونق صنعت گردشگری فرهنگی ورزش
در راستای ایجاد محیط حقوقی-ورزشی امن و متناسب و نهادینه کردن و تثبیت نهاد داوری ورزشی و به‌منظور ایجاد مرجع داوری با رویکرد حل‌وفصل اختلافات ورزشی، دولت باید هر چه زودتر مقدمات تأسیس نهاد ملی داوری ورزش را فراهم کند.	• تأسیس دیوان یا نهاد ملی داوری ورزش
دولت و نهادهای ذی‌ربط در زمینه ارزش‌های اخلاقی در ورزش باید به صورت جدی ورود کنند و قوانین و مقررات سخت‌گیرانه‌ای درباره مسائل ضداخلاقی تبیین و اجرا کنند تا باشگاه‌ها و ورزشکاران درباره این مسائل هوشیارانه‌تر عمل کنند.	• تدوین قوانین و مقررات اخلاقی منسجم در ورزش
کانون هواداران توانایی معرفی برند باشگاه به کشورهای مختلف و جذب درآمد برای تیم را دارد؛ این در حالی است که در ایران تنها توانایی کانون هواداران تهدید مدبران و بازیکنان و ملت‌هت کردن سکوها است.	• تشکیل کانون‌های هواداری و نظارت بر عملکرد آن‌ها
توسعه فرهنگی در ورزش بدون هم‌افزایی و تعامل نزدیک سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور، امکان‌پذیر نیست؛ از این رو معاونت فرهنگی وزارت ورزش و جوانان باید با تمامی فدراسیون‌ها تعامل داشته باشد.	• هم‌افزایی معاونت فرهنگی وزارت ورزش با فدراسیون‌ها
طبق قوانینی که بر کل فدراسیون‌ها حاکم است، ما بحث مجمع و انتخابات را داریم و اینکه اشخاص از دل این مجامع به‌عنوان رئیس فدراسیون و هیئت‌رئیس انتخاب می‌شوند؛ اما این ظاهر کار است و سال‌هاست که انتخابات توسط مدیران بالادستی انجام می‌شود. قطعاً فدراسیون‌های مهم مهندسی می‌شوند و انتخابات آن‌ها هدایت شده است.	• شایسته‌سالاری در مدیریت ورزش

جدول ۲- نمونه‌ای از کدگذاری اولیه مصاحبه‌ها و استخراج مفاهیم

Table 2 - Example of initial coding of interviews and extraction of concepts

متن مصاحبه Interview transcript	مفاهیم Concepts
ما باید ورزش حکومتی را کنار بگذاریم و به حکمرانی ورزش برسیم. در حکمرانی ورزش ساختار ورزش در کشور عمودی نیست؛ بلکه افقی است؛ بنابراین مهم‌ترین مسئله‌ای که در اساسنامه جدید فدراسیون‌ها مورد توجه واقع نشده، تعیین تکلیف حکمرانی در وزارت ورزش است.	• تغییر در ساختار برای ایجاد حکمرانی ورزش

شرایط علی

دلیل به وجود آمدن پدیده یا طبقه محوری، شرایط علی هستند که گروهی از طبقه‌ها و ویژگی‌هایشان است که بر مقوله اصلی تأثیر می‌گذارد؛ بر همین اساس در جدول (۳) شرایط علی که منجر به ارائه الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش می‌شود، به طور مجزا مفاهیم به دست آمده از کدهای باز برآمده از مصاحبه‌ها، به همراه مقوله‌ها یا طبقاتی را به نمایش می‌گذارد که این مفاهیم در آن‌ها طبقه‌بندی می‌شوند. شرایط علی شامل چهار مقوله و بیست مفهوم است که تصویب قوانین مبتنی بر ارزش‌های نظام اسلامی، تحلیل وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب هویت دینی، سرمایه‌گذاری در مسائل فرهنگی ورزش و نیروسازی و بهره‌گیری از جامعه نخبگان را شامل می‌شود.

جدول ۳- شرایط علی الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 3 - Causal conditions of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
از بین بردن قوانین یاری‌دهنده تعارض منافع، تصویب قانون پخش مسابقات بانوان از صداوسیما، تدوین قوانین و مقررات اخلاقی منسجم در ورزش، تدوین قوانین مناسب به منظور بسترسازی برای ورزش بانوان	تصویب قوانین مبتنی بر ارزش‌های نظام اسلامی	
تبیین مبانی دینی در حوزه‌های ورزشی، استفاده از ظرفیت‌های مساجد کشور، فتوای صریح علما و مراجع راجع به ورزش بانوان، ترویج فرهنگ حجاب در ورزش بانوان و جهانی‌سازی آن، عزم ملی در سامان‌دهی و ترویج فرهنگ عفاف و حجاب، مزین کردن اماکن ورزشی به آموزه‌های دینی، همراهی دین و سنت با مسائل روز ورزشی	تحلیل وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب هویت دینی	شرایط علی
طراحی شهری با رویکرد فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، تعیین بودجه فرهنگی برای ورزش بانوان و آقایان، الگوپردازی، طراحی و ساخت اماکن ورزشی ویژه بانوان با توجه به مقتضیات فرهنگی، لزوم افزایش امکانات فرهنگی-ورزشی ویژه بانوان	سرمایه‌گذاری در مسائل فرهنگی ورزش	

جدول ۳- شرایط علی‌الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 3 - Causal conditions of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
افزایش نیروهای خلاق و بااستعداد برای مشارکت در تولیدات سمعی و بصری، استفاده از نخبگان و متخصصان ورزش در برنامه‌سازی (تصمیم‌سازی)، استفاده از قهرمانان نخبه در ترویج ورزش همگانی، استفاده از نخبگان در نظام مدیریتی ورزش کشور، حضور قهرمانان ورزشی در مدارس و دانشگاه‌ها	نیروسازی و بهره‌گیری از جامعه نخبگان	

شرایط زمینه‌ای

شرایط کلی زمینه‌ساز و اثربخش بر شکل‌گیری موضوع تحقیق را شرایط زمینه‌ای می‌نامند. مفاهیم، مقوله‌ها یا متغیرهای زمینه‌ای، مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده این شرایط هستند که درمقابل شرایط علی، مجموعه‌ای از متغیرهای فعال‌اند (حامدی و همکاران، ۲۰۱۹). یافته‌های تحلیل محتوای پاسخ مصاحبه‌شوندگان، حاکی از وجود پانزده مفهوم و چهار مقوله است که شرایط زمینه‌ای شامل نگاه راهبردی برخاسته از دیدگاه رهبری نظام، ارتباطات و تعامل بین‌سازمانی، اثربخشی تولیدات و خدمات فرهنگی و توجه به نهضت داوطلبی در ورزش را شامل می‌شود. این شرایط زمینه‌ساز ایجاد پدیده مطالعه‌شده هستند که مفاهیم اولیه و مقولات آن در جدول (۴) ذکر شده است.

جدول ۴- شرایط زمینه‌ای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 4 - Contextual conditions of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
نگاه حاکمیتی به ورزش و سرمشق قرار دادن سیاست‌های ابلاغی رهبری، توجه به راهبردهای مقام معظم رهبری درباره ورزش همگانی، ضرورت توجه به بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی	نگاه راهبردی برخاسته از دیدگاه رهبری نظام	
هم‌افزایی معاونت فرهنگی وزارت ورزش با فدراسیون‌ها، هماهنگی نهادهای دولتی در سامان‌دهی اوقات فراغت نوجوانان و جوانان، افزایش ارتباطات بین فدراسیون ورزش دانش‌آموزی و دانشجویی با سایر ارگان‌ها، تعاملی افکار سازمان‌ها و نهاد های ورزشی با رسانه‌ها در راستای ارتقای رویکردهای فرهنگی و اخلاقی	ارتباطات و تعامل بین‌سازمانی	
برگزاری اردوهای فرهنگی، افزایش اقدامات فرهنگی در المپیادهای دانشجویی و دانش‌آموزی، فراهم کردن زمینه همیاری قهرمانان در امور خیریه همچون وقف در ورزش به‌عنوان نهاد ممتاز دینی، تهیه آثار فرهنگی از قبیل فیلم	اثربخشی تولیدات و خدمات فرهنگی	شرایط زمینه‌ای

جدول ۴- شرایط زمینه‌ای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 4 - Contextual conditions of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
و تندیس از پهلوانان ورزشی، تشکیل کمپین‌های ملی ترویج ورزش همگانی		
حضور خیرین و تشکل‌های مردم‌نهاد برای احداث اماکن ورزشی، ایجاد سازمان‌های مردم‌نهاد ورزش کشور، تسهیل کردن ورود نیروی‌های داوطلب در ورزش همگانی	توجه به نهضت داوطلبی در ورزش	

شرایط مداخله‌گر

شرایطی هستند که راهبردها تحت‌تأثیر آن‌ها قرار می‌گیرند و شامل گروهی از متغیرهای میانجی و واسطه‌اند. همچنین شرایط مداخله‌گر، شرایط ساختاری هستند که دخالت سایر عوامل را تسهیل یا محدود می‌کنند و صبغه علی و عمومی دارند (اشتراوس و کوربین، ۲۰۰۸). براساس تحلیل مصاحبه‌ها، چهار مقوله و هجده مفهوم به‌عنوان شرایط مداخله‌گر شناسایی شدند که شامل آموزش نیروی انسانی در ورزش، کار آفرینی فرهنگی، تعاون و مشارکت بخش خصوصی و ترویج گفتمان اقتصادی در ورزش هستند.

جدول ۵- شرایط مداخله‌گر الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 5 - Intervening conditions of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
آموزش کارکنان در زمینه فساد اداری، آموزش هواداران باشگاه‌ها، آموزش معلمان تربیت‌بدنی، راه‌اندازی نهضت آموزش مهارت‌های شغلی خیرنگاران ورزشی، برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی درخصوص ارزش‌های اخلاقی، ارتقای دانش اصحاب رسانه در راستای بسط و توسعه وضعیت فرهنگی ورزش، تغییر روش محتوای آموزشی تربیت‌بدنی در مدارس و توسعه نفوذ معنوی رونق صنعت گردشگری فرهنگی ورزشی، تشکیل کانون‌های هواداری و نظارت بر عملکرد آن‌ها، بهره‌گیری از ظرفیت‌های گردشگری و بوم‌گردی در اشاعه ورزش‌های بومی و محلی	آموزش نیروی انسانی در ورزش کارآفرینی فرهنگی	عوامل مداخله‌ای

جدول ۵- شرایط مداخله‌گر الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 5 - Intervening conditions of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
خصوصی‌سازی و کاهش تصدی‌گری دولت، مدیریت بهینه فضاهای واگذار شده به ورزش، فراهم کردن زمینه ورود بخش خصوصی به ورزش همگانی، پشتیبانی اقتصادی بخش خصوصی از بازی‌های بومی و محلی	تعاون و مشارکت بخش خصوصی	
حمایت از تولیدات و کالاهای ورزشی ایرانی، حمایت از مجامع خیرین ورزشی، حمایت شغلی-ورزشی مربیان کشور، حمایت مالی و تکریم از ورزشکاران محجبه	ترویج گفتمان اقتصادی در ورزش	

راهبردها

راهبردها، عمل یا اعمال دوطرفه‌ای محسوب می‌شوند که برای کنترل، اداره، برخورد و پاسخ به مقوله اصلی اجرا می‌شوند. راهبردها، رفتارها، واقعیت‌ها و تعاملات هدف‌داری را توضیح می‌دهند که تحت‌تأثیر شرایط مداخله‌گر و شرایط زمینه‌ای پدید می‌آیند (اشتراوس و کوربین، ۲۰۰۸)؛ به همین دلیل، جدول (۶) بیانگر راهبردهای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش است که شامل شش مقوله و ۳۷ مفهوم است. نظام خط‌مشی‌گذاری در ورزش، مدیریت منابع انسانی، مطالبه‌گری و فسادستیزی در ورزش، ظرفیت تعامل بین‌المللی ورزش، سیاست‌گذاری رسانه‌ای در ورزش و نوگرایی در عاملان، کنشگران و فرایندها، مقوله‌ها و طبقات تشکیل‌دهنده راهبردهای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش هستند.

جدول ۶- راهبردهای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 6 - Strategies of the Cultural Development Approach Model in Sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
نگرش راهبردی مدیران ورزشی به اخلاق حرفه‌ای، سیاست‌گذاری در سه سطح کلان، میانی و خرد، تصویب سیاست‌هایی در جهت مقابله با تهاجم فرهنگی در ورزش، تفکر راهبردی و درازمدت و پرهیز از روزمرگی در امر برنامه‌سازی در ورزش، گفتمان‌سازی در ورزش، آینده‌پژوهی در ورزش، تدوین برنامه جامع مبتنی بر پیشرفت و ارتقای نظام ارزشی در حوزه ورزش، تدوین برنامه بلندمدت در مهدکودک‌ها و دبستان‌ها، تغییر در ساختار برای ایجاد حکمرانی ورزش	نظام خط‌مشی‌گذاری در ورزش	راهبردها

جدول ۶- راهبردهای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 6 - Strategies of the Cultural Development Approach Model in Sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
ایجاد نظام ورزشی و اشتغال برای فارغ‌التحصیلان رشته تربیت‌بدنی، استانداردسازی فرهنگی بر مبنای ارزش‌های اسلامی در حوزه مدیریت ورزشی، پایش نیروهای متعهد و متخصص، پایش نیروهای متخصص و متعهد، شایسته‌سالاری در مدیریت ورزش	مدیریت منابع انسانی در ورزش	
تشکیل کمیته یا شورای مدیریت اخلاق، تأسیس فدراسیون حقوق ورزشی، تأسیس دیوان یا نهاد ملی داوری ورزش، تبلیغ و تشویق اقدامات اخلاقی ورزشکاران و اولویت قرار دادن اخلاق بر رقابت، توسعه کمیته‌های اخلاق در باشگاه‌ها و سازمان‌های ورزشی	مطالبه‌گری و فسادستیزی در ورزش	
رفع موانع و کسب مجوزهای ضروری به منظور حضور بانوان ورزشکار با پوشش اسلامی در مسابقات بین‌المللی، پاسداشت هویت ورزش‌های بومی و محلی در جامعه و عرصه بین‌الملل، بومی‌سازی مدل‌های فرهنگ‌سازی، تقویت دیپلماسی ورزشی	ظرفیت تعامل بین‌المللی ورزش	
استعدادیابی در رسانه‌های تخصصی ورزش، استفاده از بخش خصوصی برای توسعه همه‌جانبه رسانه، ایجاد رسانه‌های بین‌المللی و اینترنتی برای اطلاع‌رسانی، توجه به محتوای پیام‌های رسانه‌های ورزشی و مبتنی بر نیازهای واقعی ورزشی جامعه، توجه به فضای مجازی، پوشش صداوسیما از ورزش‌های بومی و محلی، رشد و توسعه فناوری‌های نو به خصوص فناوری اطلاعات و ارتباطات	سیاست‌گذاری رسانه‌ای در ورزش	
تدوین طرح نظام‌مند استعدادیابی در مدارس، ایجاد برنامه میان‌مدت در ورزش تربیتی، گنجاندن طرح درس ورزش‌های بومی محلی در مدارس، ایجاد نظام شناسایی، جذب و پرورش استعدادها و ورزشی در ورزش قهرمانی، قرار دادن طرح‌های پرورشی-فرهنگی مناسب توأم با انجام فعالیت‌های ورزشی، ایجاد طرح تربیتی نظام‌مند در مدارس و باشگاه‌ها، طراحی برنامه‌های عملیاتی و بازی‌های ورزشی با رویکرد فرهنگی-اخلاقی، تشکیل شورای ورزش‌های بومی محلی در وزارت ورزش و جوانان	نوگرایی در عاملان، کنشگران و فرایندها	

پیامدها

این متغیرها مبین نتایج و برآیندهایی هستند که در اثر اتخاذ راهبردها به وجود می‌آیند و در واقع، ره‌آورد به کار بستن راهبردها، پیامدها هستند (پورنگ، ۲۰۲۰). جدول (۷) پیامدهای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش را به تفکیک ۲۳ مفهوم و پنج مقوله مستخرج از کدهای باز برآمده از مصاحبه‌ها، در چارچوب مقوله‌ها یا طبقات نشان می‌دهد. این مقولات شامل مهندسی فرهنگی در ورزش، تعمیم سبک زندگی فعال، نظارت و ارزیابی فرهنگی در ورزش، توجه به رخدادها/رویدادها و نیز ارتقای جایگاه و منزلت ورزش بانوان هستند.

جدول ۷- پیامدهای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 7 - Consequences of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
نظم‌دهی، جهت‌دهی، جهت‌یابی و انسجام نهادها در راستای اعتلای فرهنگ ورزشی، توجه به تنوع‌های قومی، مذهبی، زبانی و فرهنگی موجود در کشور، توسعه فرهنگ هواداری، احیای ورزش‌های سنتی و بازی‌های بومی محلی در جامعه شهری	مهندسی فرهنگی در ورزش	
فرهنگ‌سازی سبک زندگی سلامت‌محور، تصویب قوانین برخاسته از ارزش‌های اسلامی در راستای اجباری شدن ورزش همگانی، ارتقای ورزش همگانی با حمایت مالی دولت و پرداخت یارانه، نهادینه شدن ورزش در سبک زندگی مردم	تعمیم سبک زندگی فعال	
ایجاد مکانیسم‌های کنترلی و نظارتی مناسب در سازمان‌های ورزشی، نظام‌مندسازی رأی‌های صادرشده از کمیته‌های اخلاق و مراجع قضایی، جلوگیری از فساد استخدامی، برخورد با شرط بندی و تبانی، تأسیس نهاد مستقل و تخصصی مبارزه با فساد ورزشی	نظارت و ارزیابی فرهنگی در ورزش	پیامدها
برنامه‌ریزی رویدادهای خانوادگی در راستای افزایش نشاط اجتماعی، برگزاری اجلاس با ماهیت تقویت و ترویج فرهنگ اسلامی ورزشکاران مسلمان، برگزاری فعال همایش‌های علمی مربوط به توسعه ورزش همگانی، برنامه‌ریزی در جهت تشکیل لیگ ورزش‌های دانشجویی، تقویم برگزاری ورزش‌های بومی و محلی	توجه به رخدادها/رویدادها	

جدول ۷- پیامدهای الگوی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Table 7 - Consequences of the cultural development approach model in sports

مفاهیم Concepts	مقولات Categories	کدگذاری محوری Axial Coding
حذف تصور قالب جنسیتی در ورزش، تقویت نگاه مثبت جامعه به ورزش بانوان از طریق شرکت این قشر در فعالیت‌های بدنی، نگاه راهبردی به ارزش‌های فرهنگی ورزش بانوان، تدوین برنامه‌های راهبردی در ورزش بانوان، توسعه ایدئولوژی انقلاب اسلامی به‌وسیله ورزش بانوان	ارتقای جایگاه و منزلت ورزش بانوان	

در شکل (۱) الگوی کدگذاری (مدل پارادایمیک) نظریه داده‌بنیاد برای رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش ارائه شده است که نتیجه فرایند کدگذاری انتخابی و نظریه‌پردازی مفاهیم و مقولات برآمده از گردآوری اطلاعات تحقیق حاضر است. این نظریه مکانیسمی را نشان می‌دهد که به‌وسیله آن نهادهای دولتی و غیردولتی سازوکار سیاست‌های توسعه فرهنگی در ورزش کشور را بشناسند و در جهت اعتلا و ارتقای آن تلاش و کوشش کنند.

شکل ۱- الگوی پارادایمی رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش

Figure 1- Paradigmatic model of the cultural development approach model in sports

کدگذاری انتخابی

کدگذاری انتخابی، فرایندی انسجام‌بخش است که در آن مقوله مرکزی انتخاب می‌شود و ارتباط منظم آن با سایر مقوله‌ها و افزایش اعتبار این روابط یک جستجوی موارد تصدیق یا نبود تصدیق انجام می‌شود؛ در این فرایند، مقولاتی که نیازمند اصلاح و بسط آتی هستند نیز باید تکمیل شوند؛ به بیان دیگر، در کدگذاری انتخابی، مقوله‌ها انسجام می‌یابند تا چارچوب نظری اولیه شکل گیرد. در این قسمت، محقق براساس استنباط خویش از محتوای پدیده مورد مطالعه، یا چارچوب مدل پارادایم را به صورت روایتی بیان می‌کند یا مدل پارادایم را به هم می‌ریزد و به صورت ترسیمی نظریه‌نمایی را نمایش می‌گذارد (فروزنده، ۲۰۱۵) که در قسمت بحث و نتیجه‌گیری بیان شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش، ارائه الگوی سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش ایران بود؛ از این رو در امتداد تجزیه و تحلیل داده‌ها و پس از استخراج مفاهیم از مصاحبه‌ها و تقسیم‌بندی آن‌ها در چارچوب طبقات یا مقولات، برای ایجاد قضیه از تحلیل‌های احصاء‌شده، مقولات به طور نظام‌مند با یکدیگر ارتباط پیدا کردند. با تحلیل مفاهیم و مقوله‌هایی که از مصاحبه‌ها حاصل شد و در جهت توسعه پدیده مطالعه‌شده، الگویی کلی ارائه شد که در شکل (۱) نمایش داده شده است. این الگو مکانیسمی را شرح می‌دهد که با تأثیر بر پدیده محوری که همان رهیافت توسعه فرهنگی در ورزش است، به واسطه اجرای راهبردها باعث دستیابی به اهداف و پیامدهای مستخرج از آن می‌شود.

یافته‌های پژوهش نشان داد، چهار مقوله در سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش کشور بسیار مرتبط هستند که از آن‌ها به‌عنوان عوامل علی یاد می‌شود. این شرایط شامل تصویب قوانین مبتنی بر ارزش‌های نظام اسلامی، تحلیل وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب هویت دینی، نیروسازی و بهره‌گیری از جامعه نخبگان و سرمایه‌گذاری در مسائل فرهنگی ورزش بودند. بدون تردید، تصویب قوانین مبتنی بر ارزش‌های نظام اسلامی در بدنه ورزش کشور، گام بلندی در راستای انسجام‌بخشی مسائل و موضوعات مهم حوزه ورزش و جوانان، به‌ویژه سامان‌دهی و قانونمند کردن مباحث فرهنگی و اخلاقی ورزش خواهد بود و این قوانین نقش بسزایی در توسعه همه‌جانبه نظام ورزش دارد. در همین باره، برخی از مصاحبه‌شوندگان به تدوین قوانین و مقررات اخلاقی منسجم در ورزش پرداختند و به این نکته اشاره کردند که دولت و نهادهای ذی‌ربط باید به مباحث ارزش‌های اخلاقی در ورزش اهتمام بورزند و قوانین و مقررات سخت‌گیرانه‌ای درباره مسائل ضداخلاقی تبیین و اجرا کنند تا باشگاه‌ها و ورزشکاران نسبت به این مسائل هوشیارانه‌تر باشند. از سوی دیگر، مدیریت تعارض منافع از جمله سیاست‌های نرم و مؤثر برای جلوگیری از وقوع فساد است که با تنظیم قوانین و خط‌مشی‌هایی برای از بین بردن یا حداقل کاهش مخاطرات موقعیت‌های تعارض منافع، می‌توان تا حد زیادی از بروز فساد و ناکارآمدی حاصل از آن در ورزش جلوگیری کرد؛ البته بعضی از قوانین نیز جنبه حمایتی دارند که تعدادی از کارشناسان و متخصصان به آن در ارتباط با ورزش بانوان اشاره کردند. تدوین قوانین مناسب به‌منظور بسترسازی برای ورزش بانوان و تصویب قانون پخش مسابقات آنان از صداوسیما، با وجود تلاش و افتخارآفرینی زنان در رشته‌های ورزشی از جمله مباحث اشاره‌شده در رابطه با این مقوله بود. در صحنه‌گذاری مطلب مذکور، قربانی و همکاران (۲۰۱۹) به این نتیجه رسیدند که در عرصه ساختاری ورزش کشور، نهادهای ورزشی به طور ویژه باید با تدوین قوانین و سیاست‌های مناسب، اساس ورزش پاک را پی‌ریزی کنند. زارع و همکاران (۲۰۱۶) دریافتند که با شفاف‌سازی

قوانین و مقررات و بازنگری در تدوین آن می‌توان از بروز فساد در ورزش جلوگیری کرد. نتایج تحقیق اسدی و همکاران (۲۰۲۰) در بررسی جایگاه ورزش در برنامه‌های پنج‌ساله ایران، بیانگر فقدان نگرش چارچوب مند جهت تدوین و توسعه قوانین در این باره است.

یکی دیگر از شرایط علی تحقیق حاضر، تحلیل وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب هویت دینی است. ادبیات برخاسته از تحقیق بیانگر آن است که دین و هویت دینی در ورزش به‌مثابه دو نهاد اساسی و به هم مرتبطاند و هدایت برخاسته از این دو مؤلفه، اقدامی نظری و عملی مبنی بر هویت‌بخشی به عاملان توسعه فرهنگی ورزش و اجرای سیاست‌های مبتنی بر پیشرفت و ارتقای نظام ارزشی در حوزه ورزش است. میریوسفی و همکاران (۲۰۱۵) به این نکته اشاره کردند که به هویت دینی-ملی باید به‌عنوان مؤلفه مهمی در جهت توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی توجه شود. همچنین رعایت هنجارهای اجتماعی برای جلوگیری از بروز خشونت و بداخلاقی در محیط‌های ورزشی می‌تواند نقش مهمی در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی ایفا کند. سلیمانی (۲۰۱۸) به این نتیجه دست یافت که نگرش‌های ارزشی و ایدئولوژیک مهم‌ترین مؤلفه تأثیرگذار بر تدوین سیاست‌گذاری‌های فرهنگی و هویتی در جمهوری اسلامی ایران هستند. احمدپور و همکاران (۲۰۱۷) و میریوسفی و همکاران (۲۰۱۸) نیز به این مهم اشاره کردند که ورزش نقش مهمی در شکل‌گیری هویت ملی دارد. همواره نخبگان، به‌ویژه نخبگان ورزشی از جمله افرادی هستند که در مسیر رشد و اعتلای ایران اسلامی با ارائه خدمات و موفقیت‌های ورزشی و در توسعه فرهنگ ورزش کشور نقش مهم و تأثیرگذاری دارند و بهره‌مندی از این ظرفیت برای جذب، پرورش و تقویت استعدادها و ورزشی همواره بااهمیت بوده است؛ از این‌رو افزایش نیروهای خلاق و بااستعداد و همچنین استفاده از نخبگان و متخصصان ورزش در امر تصمیم‌سازی و بهره‌گیری از آن‌ها در نظام مدیریتی ورزش کشور از جمله مفاهیمی است که مصاحبه‌شوندگان به آن اذعان داشتند. در همین باره، نظری و همکاران (۲۰۲۰)، مؤمنی فر و راجی (۲۰۲۰)، میریوسفی و بخشنده (۲۰۲۰) و خسرومنش و همکاران (۲۰۱۸) استفاده از ظرفیت جامعه نخبگانی در عرصه‌های مختلف ورزش کشور را مطرح کردند.

مقوله بعدی در چارچوب شرایط علی، سرمایه‌گذاری در مسائل فرهنگی ورزش کشور است که توسعه امکانات و زیرساخت‌ها، تدوین بودجه متناسب و الگوپردازی، طراحی و ساخت اماکن ورزشی ویژه بانوان با توجه به مقتضیات فرهنگی و طراحی شهری با رویکرد فرهنگ‌سازی ورزش همگانی از جمله مفاهیمی است که در این مقوله مطرح شد. در همین راستا، به باور امامی و همکاران (۲۰۲۰)، تعاملات فرهنگی و اشاعه نگرش سرمایه‌گذاری جزو پیامدهای توسعه سرمایه‌گذاری در ورزش کشور است. خداپرست و همکاران (۲۰۲۱) دریافتند که اقدامات فرهنگی و فرهنگ‌سازی، مهم‌ترین عامل در پیشگیری بروز فساد در ورزش قهرمانی است. همچنین هیوم و استوارت^۱ (۲۰۱۷) یکی از دلایل سرمایه‌گذاری زیاد جوامع مدرن در حوزه توسعه ورزش را تأثیر آن بر شرایط سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی یک ملت می‌دانند.

مقوله‌های شرایط زمینه‌ای یا بستر حاکم شامل نگاه راهبردی برخاسته از دیدگاه رهبری نظام، ارتباطات و تعامل بین‌سازمانی، اثربخشی تولیدات و خدمات فرهنگی و توجه به نهضت داوطلبی در ورزش بودند. براساس تفسیر نگرش شکل‌دهندگان پارادایم تحقیق، نگاه راهبردی برخاسته از دیدگاه رهبری نظام و استفاده از چارچوب‌های کلان اتخاذشده از جانب ایشان برای تمرکزبخشی بر سیاست‌های اجرایی در حوزه ورزش و حکمرانی مطلوب سازمان‌های ورزشی و نفی فقدان ثبات در اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی و از سوی دیگر ارتقای شغلی و مدیریت صحیح و کارآمد نیروی انسانی، در راستای توسعه

1. Hume & Stewart

سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش، لازم و ضروری خواهد بود. در همین باره، پورعبدی و همکاران (۲۰۲۱) در تبیین جایگاه ورزش همگانی در اندیشه رهبر معظم انقلاب، هشت مقوله سلامتی، سازمانی و مدیریتی، حکومتی، قهرمانی، اجتماعی، راهبردی، معنوی ولایی را شناسایی کردند. همچنین براساس نتایج پژوهش عابدی و همکاران (۲۰۱۵)، سیاست‌های کلی و منویات رهبری در توسعه فرهنگی ورزش کشور نقش بسزایی دارند.

به طور کلی، می‌توان بیان کرد که یک سازمان به‌تنهایی صاحب همه امکانات و ابزارها نیست و برای رسیدن به اهداف و چشم‌اندازهای خود باید به تعامل و همکاری با سایر نهادهای رسمی و غیررسمی بپردازد؛ از این رو مقوله ارتباطات و تعامل بین‌سازمانی بیانگر آن است که سازمان‌ها و نهادهای تأثیرگذار بر فرایند سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش کشور با حرکت به سمت هم‌افزایی فعال، برنامه‌های راهبردی خود را پیش ببرند و با هدف فعالیت‌های دسته‌جمعی در جهت رشد و اعتلای وضعیت فرهنگی ورزش کشور همت ورزند؛ به همین ترتیب، نتایج پژوهش اسماعیل‌زاده و خجسته (۲۰۱۹) نشان داد، توسعه و هم‌پوشانی مدیریتی توسط مدیران فدراسیون‌های ورزشی سبب شکل‌گیری نتایج مثبت و ارزشمندی در حوزه ورزش کشور می‌شود. هانگ تسای^۱ (۲۰۱۴) و براون^۲ (۲۰۱۲) نیز بیان کردند که ارتباطات و تعاملات سازنده اعضای سازمان با خود و محیط بیرونی می‌تواند به‌عنوان عامل اساسی در بهبود عملکرد سازمانی مطرح شود. منظور از اثربخشی تولیدات و خدمات فرهنگی، اجتناب از کارهای صوری در حوزه فرهنگ و توجه بیشتر به محتوا است؛ در واقع، نباید برخورد انتزاعی با فعالیت‌های فرهنگی در ورزش صورت گیرد و در این عرصه همه عوامل از جمله حاکمیت، سیاست‌گذاران، جریان‌سازان و مدیران در ورزش باید تصویر فرهنگی مطلوب از خود در برابر جامعه ارائه کنند و این مهم، نیازمند بازنگری در سیاست‌ها و برنامه‌های این حوزه است. این یافته با نتایج پژوهش‌های خداپرست و همکاران (۲۰۲۱)، اعلائی‌فر و همکاران (۲۰۲۰)، رضایی و همکاران (۲۰۱۹) و راسخ و همکاران (۲۰۱۸) همسوست.

امروزه نهضت داوطلبی سهم بسزایی در زنده نگه داشتن جوامع بشری از راه فعالیت‌ها در زمینه‌های مختلف جامعه دارد که یکی از مهم‌ترین این حوزه‌ها، ورزش است. مفاهیم استخراج‌شده از مصاحبه‌ها حاکی از آن است که می‌توان با تسهیل کردن ورود نیروی‌های داوطلب در ورزش، ایجاد سازمان‌های مردم‌نهاد و حضور خیرین و تشکل‌های مردمی برای احداث اماکن ورزشی، در جهت اجرای راهبردهای سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش گام مثبت برداشت. در همین راستا، رسولی و همکاران (۲۰۱۵) ذکر کردند که عواملی همچون تدوین برنامه جامع، تدوین قوانین خاص، تربیت مدیران داوطلبی، برنامه‌ریزی برای میزبانی رویدادهای ورزشی مهم در رسیدن به وضعیت مطلوب داوطلبی و حضور این افراد در ورزش کشور مؤثرند. کلاته و همکاران (۲۰۱۴) دریافتند که مؤلفه‌های سازمانی در سازمان‌های ورزشی نقش بسیار مهمی در ایجاد و حفظ سازمان‌های مردم‌نهاد دارند. حمیدی و همکاران (۲۰۱۵) به این نتیجه رسیدند که نهادهای ورزشی کشور می‌توانند برای تأمین نیروی انسانی موردنیاز خود با تبیین منابع بالقوه داوطلبان و اطلاع‌رسانی و تبلیغات صحیح به جذب نیروهای داوطلب بپردازند.

شرایط مداخله‌گر، یکی دیگر از عواملی است که راهبردهای تحقیق از آن متأثر می‌شود که شامل چهار مقوله آموزش نیروی انسانی در ورزش، کارآفرینی فرهنگی، هم‌افزایی و هم‌پوشانی با بخش خصوصی و جریان‌سازی گفتمان اقتصادی در ورزش است؛ بر همین اساس، برخی از مصاحبه‌شوندگان به اهمیت نقش آموزش در توسعه فرهنگی ورزش پرداختند و بیان کردند، آموزش مهارت‌های شغلی و مباحث اخلاقی-فرهنگی به مدیران، مربیان، ورزشکاران، معلمان، خبرنگاران و سایر منابع انسانی

1. Haung
2. Brown

در ورزش از جمله سیاست‌هایی است که باید مدنظر قرار گیرد؛ به عبارت دیگر، در تحقق توسعه فرهنگی و پایه‌گذاری آن، مقوله آموزش دارای جایگاه مهمی است و اجرای صحیح و کارآمد آن می‌تواند زمینه‌ساز و تسهیلگر در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی ورزش باشد. در همین باره، سیدعامری و همکاران (۲۰۱۵) توجه به آموزه‌های اخلاقی و آموزش آن به مربیان ورزشی و تدوین دروسی با عنوان اخلاق کاربردی در ورزش را بر تصمیم‌گیری مربیان ورزشی مؤثر دانستند. قربانی و همکاران (۲۰۱۹) یکی از راهکارهای مقابله‌ای با فساد ورزشی را افزایش دانش و آگاهی منابع انسانی در این حوزه شناسایی کردند. میرشکاران و همکاران (۲۰۱۹) آموزش و توسعه نیروی انسانی را در شناسایی عوامل مؤثر بر پیشرفت ورزش ایران مفید دانستند و به مهیا کردن بسترهای لازم در حوزه نیازهای آموزشی ورزش کشور اشاره کردند.

مباحث کارآفرینی در چند دهه اخیر، بیشتر بر عوامل اقتصادی آن متمرکز بوده، اما امروزه کارآفرینی در عرصه‌های دیگر نیز اهمیت پیدا کرده است و می‌تواند در بسیاری از زمینه‌ها عامل موفقیت و توسعه باشد. فرهنگ و مسائل اجتماعی یکی از این حوزه‌ها هستند. در واقع، کارآفرینی فرهنگی، فرایند ایده‌پردازی و شناخت فرصت‌ها و راه‌اندازی کسب‌وکارهای فرهنگی است که روندها و فرایندهای تولید و عرضه خدمات و کالاهای فرهنگی و هنری را مدیریت می‌کند و نتایج حاصل از کارآفرینی فرهنگی، احیای ارزش‌های فرهنگی موجود و دلخواه است. با توجه به یافته‌های تحقیق، کارآفرینی فرهنگی در ورزش یکی از شرایط مداخله‌ای است که بر راهبردهای تحقیق تأثیر می‌گذارد. عواملی مانند رونق صنعت گردشگری فرهنگی ورزشی، تشکیل کانون‌های هواداری و نظارت بر عملکرد آن‌ها، بهره‌گیری از ظرفیت‌های گردشگری و بوم‌گردی در اشاعه ورزش‌های بومی و محلی، از جمله مفاهیم برآمده از نظریات مصاحبه‌شوندگان هستند که بر کارآفرینی فرهنگی در ورزش دلالت دارند. در همین راستا، محمدی و همکاران (۲۰۱۸) در شناسایی الگوهای ذهنی کارآفرینان درباره کارآفرینی فرهنگی به سه مقوله نوآوری فرهنگی، بازاریابی فرهنگی و بستر فرهنگی اشاره کردند.

تعاون و مشارکت بخش خصوصی نیز به‌عنوان یکی دیگر از مقولات در ذیل شرایط مداخله‌ای پژوهش مطرح شد. بررسی ادبیات خصوصی‌سازی در ورزش نشان می‌دهد که تقریباً تمامی کشورهای دنیا برای ضرورت نقش و جایگاه خصوصی‌سازی در بخش ورزش، اهمیت ویژه‌ای قائل هستند. به طور کلی، دولت‌ها اقداماتی را نیز در این راستا انجام داده‌اند که نتایج آن نیز مثبت گزارش شده است، اما باید توجه داشت که خصوصی‌سازی در ورزش به خودی خود مفید و سودآور نیست و بدون وجود یک‌سری شرایط نمی‌توان پیش‌بینی کرد که صرفاً اجرای فرایند خصوصی‌سازی در ورزش باعث ایجاد منافع می‌شود؛ بر همین اساس، یکی از راه‌های کاهش هزینه‌های دولت که از آثار مثبت خصوصی‌سازی در ورزش بوده، کاهش تصدی‌گری دولت است. احمدی و همکاران (۲۰۱۸) در شناسایی مؤلفه‌های فرهنگی لازم قبل از خصوصی‌سازی ورزش، شش عامل آموزش و توانمندسازی، شبکه خصوصی تلویزیون، نگرش مدیران دولتی، رسانه، تفکر راهبردی و اعتمادپذیری را تبیین کردند. گاردام^۱ و همکاران (۲۰۱۷) در بررسی جایگاه خصوصی‌سازی ورزش در مناطق شمال غربی کانادا دریافتند که فرایند خصوصی‌سازی ورزش اثرات زیادی بر منطقه شمال غربی دارد و برای این هدف باید به بسترهای فرهنگی و اجتماعی حاکم بر منطقه تمرکز داشت. کامل و عبدالسلام^۲ (۲۰۱۲) برای توسعه ورزش همگانی و دستیابی به پیامدهای مثبت و موفق در ارتباط با این موضوع، ورود بخش خصوصی را لازم دانستند و به بهره‌گیری ظرفیت‌های آن اشاره کردند. مصلی‌نژاد و همکاران (۲۰۱۴) بیان کردند که خصوصی‌سازی در ورزش نیازمند تعیین چشم‌اندازها و تدوین برنامه‌های راهبردی و کوتاه‌مدت برای دستیابی به

1. Gardam

2. Gameel & Abdolsalam

آن‌ها است. امیری و همکاران (۲۰۱۳) موانع مدیریتی و فرهنگی- اجتماعی را جزو مهم‌ترین موانع در اجرای فرایند خصوصی‌سازی در توسعه ورزش شناسایی کردند.

ترویج‌گفتمان اقتصادی در ورزش را می‌توان یکی دیگر از شرایط مداخله‌گر و اثرگذار بر راهبردهای پژوهش دانست. در همین رابطه، کشورهای توسعه‌یافته همواره بر اهمیت ورزش در زمینه‌های اقتصادی توجه کرده و آن را به‌عنوان عاملی اقتصادی و سودآور در سیستم حاکمیتی قلمداد می‌کنند. همین امر باعث شده است تا درآمدهای حاصل از حوزه‌های ورزشی این کشورها در زمینه‌های دیگری همچون ارتقای وضعیت فرهنگی و اخلاقی ورزش نیز هزینه شود. تفسیر معناشناختی نظریات مصاحبه‌شوندگان حاکی از آن است که حمایت و پشتیبانی اقتصادی از تولیدات و کالاهای ایرانی و نهادهای مردم‌یار ورزشی از عواملی هستند که راهبردها از آن متأثر می‌شوند. همچنین پشتیبانی از مربیان ورزشی به‌عنوان یک قشر تأثیرگذار بر نظام ورزش و تکریم و تجلیل از ورزشکاران اخلاق‌مدار باید در دستورکار ارگان‌های مربوط قرار گیرد تا آرمان‌ها و چشم‌اندازهای فرهنگی ورزش تحقق یابد. شریفی و همکاران (۲۰۱۲) به این نکته اشاره کردند که سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان در حوزه ورزش در جهت ارتقای فرایند تولید و سرمایه‌گذاری همت ورزند و با برطرف کردن موانع تولید، مسیر اقتصاد پویا را هموار کنند. کاشف و همکاران (۲۰۱۵) در تبیین عوامل مؤثر بر تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی در ورزش دریافتند که مقوله‌های توسعه منابع انسانی و سیاست‌گذاری دولت، نقش فرهنگ جامعه و نقش تبلیغات، نقش وزارت ورزش و جوانان و نقش تولیدکنندگان و عوامل اقتصادی در تحقق این موضوع اثرگذارند.

راهبردهای ارائه‌شده در این پژوهش شامل نظام خط‌مشی‌گذاری در ورزش، مدیریت منابع انسانی در ورزش، عدالت‌طلبی و مبارزه با فساد در ورزش، ظرفیت تعامل بین‌المللی ورزش، سیاست‌گذاری رسانه‌ای در ورزش و نوگرایی در عاملان، کنشگران و فرایندها هستند که در مرحله اجرا باید مدنظر قرار بگیرند. از دیدگاه مصاحبه‌شوندگان، یکی از مهم‌ترین راهبردهایی که برای تحقق اهداف پژوهش باید مدنظر قرار گیرد، نظام خط‌مشی‌گذاری در ورزش است؛ زیرا امروزه ساختار ورزش در دنیا متحول شده است و سیاست‌گذاری ورزشی هر روز چارچوب‌های نو و تازه‌ای را تجربه می‌کند، اما ایران هنوز فاصله زیادی تا رسیدن به استانداردهای سیاست‌گذاری در ورزش دارد. درواقع، سیاست‌گذاری ورزشی و فرهنگی باید از طریق سازوکارهای مناسب سبب توسعه و پیشرفت در نظام ورزش کشور شود. به باور مصاحبه‌شوندگان، نگاه استراتژیک و تدوین برنامه‌های بلندمدت مبتنی بر ارزش‌ها و اصول نظام جمهوری اسلامی در جهت توسعه فرهنگی و پیشرفت در حوزه ورزش، بسیار حائز اهمیت است. در همین باره، نتایج پژوهش جوادی‌پور و رهبری (۲۰۱۷) نشان داد، مؤلفه‌های مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش همگانی ایران شامل مؤلفه‌های سازمانی، باورها و فرهنگ‌ها، شرایط اقتصادی، تحلیل، تفسیر و تدوین علمی و مطالعات و پژوهش‌ها هستند. نتایج تحقیق آصفی و اسدی (۲۰۱۶) نیز نشان داد، فقدان سیاست‌گذاری و هدایت راهبردی منسجم و صحیح، نبود چشم‌انداز صحیح و اهداف بلندمدت مناسب و نبود برنامه‌های سالانه و عملیاتی مناسب، مانع توسعه ورزش همگانی دانشگاه شده‌اند.

تفکرات و اندیشه‌های مصاحبه‌شوندگان درباره شکل‌گیری مقوله مدیریت منابع انسانی در ورزش حاکی از آن است که تحول در ساختار ورزش کشور با هدف ایجاد حکمرانی مطلوب در ورزش که به چارچوب و سازوکارهای اتخاذشده سازمان‌های ورزشی برای رسیدن به چشم‌اندازهای راهبردی و نظارت بر عملکرد محیط ورزش کشور اشاره دارد، جزء مهمی از راهبردهای تحقیق است. این یافته با نتایج پژوهش‌های کشاورز (۲۰۲۰)، فراهانی و همکاران (۲۰۲۰) و مهرابی (۲۰۱۷) همسوست. همچنین نظر به وجود خلأها و مشکلات حوزه تربیت‌بدنی و ورزش کشور و در راستای ضرورت بهبود ارائه خدمات ورزشی،

رسیدگی و نظارت مطلوب بر امور مربوط، افزایش بهره‌وری منابع انسانی و نیز سامان‌دهی مشاغل ورزشی، مفهوم تشکیل سازمان نظام تخصصی ورزشی کشور مطرح شد. استانداردسازی در حوزه فرهنگی مدیریت ورزش کشور براساس مبانی و ارزش‌های حاکم بر نظام جمهوری اسلامی، یکی دیگر از مفاهیم شکل‌دهنده راهبرد مدیریت منابع انسانی در ورزش است که اکثر صاحب‌شوندگان بر آن تأکید کردند.

فساد در حوزه ورزش از مباحث رایج و مبهمی است که تهدیدی جدی برای کل ساختار ورزش است و منافع گروه‌های مختلف در ورزش، زمینه‌ساز ظهور اشکال مختلف فساد در بخش‌های انتفاعی و غیرانتفاعی ورزش است. در واقع، فساد در تمامی حیطه‌های ورزش نفوذ کرده است و مقابله با آن مشروط بر عزم اساسی دست‌اندرکاران و تغییر در فرایندهای مدیریتی در ورزش است. در نگاه صاحب‌شوندگان، مسیر مطالبه‌گری و فسادستیزی در ورزش با تأسیس و تشکیل نهاد های ناظر بر محیط‌های سطوح مختلف ورزش و مبارزه ساختارمند با ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی محقق خواهد شد و مبارزه با فساد و ریشه‌کنی فساد، بسترساز ورزش فرهنگی است. در همین باره، یافته‌های تحقیقات قربانی و همکاران (۲۰۱۹)، زارع و همکاران (۲۰۱۶)، میروسی و همکاران (۲۰۱۵)، نجفی و همکاران (۲۰۱۲)، فروغی‌پور و همکاران (۲۰۱۲)، دیمانت و دوچرا (۲۰۱۵)، رودنبرگ و کابوراکیس^۲ (۲۰۱۳)، یوان^۳ و همکاران (۲۰۱۱) و پاولیک^۴ (۲۰۱۳)، نقش فساد و بر چیده شدن آن در جامعه ورزش را به‌عنوان عامل راهبردی و مؤثر در جریان‌سازی فرهنگ در ورزش و محیط‌های آن می‌دانند.

ایران در سال‌های گذشته با نشانه‌هایی از محدودیت‌های بین‌المللی کنفدراسیون‌های ورزشی روبه‌رو بوده است؛ این در حالی است که ظرفیت تعامل بین‌المللی ورزش می‌تواند هویت و سازوکارهای جدیدی را در سیاست، فرهنگ و ورزش به وجود آورد که به‌وسیله آن روابط و جایگاه ایران در جهان ارتقا پیدا کند. این مقوله از زعم شکل‌دهندگان پارادایم تحقیق، درهم‌آمیختگی محسوسی با مفهوم دیپلماسی ورزشی دارد که به‌عنوان یکی از زیرمجموعه‌های فرهنگ و دیپلماسی عمومی و فرهنگی، نقش مهمی در حفظ و تقویت استقلال راهبردی و همچنین پیشبرد سیاست‌های فرهنگی در ورزش و ارتقای جایگاه ایران دارد و توجه به این دیپلماسی باید از الزامات دوره جدید سیاست و روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران باشد. از سوی دیگر، می‌توان با بهره‌گیری از این ظرفیت تعاملی، در بومی‌سازی الگوها و مدل‌های موفق فرهنگ‌سازی در ورزش به دستاوردهای مطلوبی در حوزه توسعه فرهنگی در ورزش کشور رسید. در تأیید این موضوع، شریعتی و گودرزی (۲۰۱۷) معتقدند که مؤلفه توسعه فرهنگی به‌عنوان شاخه‌ای از دیپلماسی ورزش بر توسعه روابط بین‌الملل مؤثر است. شاه‌رضایی و شیرزادی (۲۰۱۶) به این نکته اشاره کردند که مسائل فرهنگی، قدرت نرم و ارتباط در سیاست خارجی و تمرکز بر ورزش همچون وسیله‌ای در راستای تقویت جایگاه بین‌المللی کشور، با دستیابی به مدال و افتخارات در عرصه‌های ورزشی بین‌المللی از جمله مباحثی است که در دو دهه اخیر در ورزش کشور مطرح شده است. هادیان و کریمی (۲۰۲۲)، زرگر (۲۰۱۵) و میروسی و همکاران (۲۰۱۵) به بهره‌گیری کشورها از صحنه‌های بین‌المللی ورزش در جهت تحقق اهداف سیاست‌های خود توجه کردند.

مفهوم سیاست‌گذاری رسانه‌ای در ورزش بر ایدئولوژی‌های حاکم بر محیط ورزش اشاره دارد و تلاش می‌کند این ارزش‌ها را از طریق هدایت همه‌جانبه رسانه‌ها در تحقق اهداف مدنظر، با توجه به نیازهای لازم و آینده‌پژوهی‌های رسانه‌ای محقق کند؛

-
1. Dimant & Deutscher
 2. Rodenberg & Kaburakis
 3. Yuan
 4. Pavlik

بنابراین سیاست‌گذاران فرهنگی و رسانه‌ای ورزش کشور می‌توانند با بهره‌گیری از استعدادها و فناوری‌های مدرن، نقشی اساسی در توسعه فرهنگی در ورزش ایفا کنند. در همین راستا، نتایج پژوهش‌های نظروپسی و همکاران (۲۰۲۰)، مظفر و همکاران (۲۰۱۹) و شهبازی‌پور و بهزادنسب (۲۰۱۸) اعتباردهنده این یافته است. یکی دیگر از مقوله‌های تأثیرگذار بر راهبردها، نوگرایی در عاملان، کنشگران و فرایندها است. براساس ادبیات برخاسته از پارادایم تحقیق حاضر، توسعه بازی‌های بومی محلی و ورزش تربیتی به لحاظ شکلی و محتوایی یکی از عوامل راهبردی در توسعه فرهنگی ورزش کشور محسوب می‌شود. افزون بر این، لزوم برخورداری از طرح تربیتی نظام‌مند و نواندیش در عامل، کنشگر و فرایندهای مزبور با رویکرد فرهنگی اخلاقی در راستای تسریع و تسهیل کردن این عوامل راهبردی، لازم و ضروری است. در همین باره، حمیدی و همکاران (۲۰۱۱)، حسینی و همکاران (۲۰۱۲)، منافی و همکاران (۲۰۱۹)، قشمی میمند و همکاران (۲۰۱۹) و رضایی و ترواش (۲۰۲۰) به تدوین برنامه عملیاتی در راستای توسعه ورزش دانشجویی همسو با مقوله استخراج‌شده از تحقیق حاضر و همچنین قنبری فیروزآبادی و همکاران (۲۰۲۰)، حمیدی و همکاران (۲۰۱۸)، پاکدلان و همکاران (۲۰۲۱)، میرزایی و همکاران (۲۰۱۸)، یانگ^۱ و همکاران (۲۰۱۸) و کومووا^۲ و همکاران (۲۰۱۵) به ارائه راهکارهای اجرایی برای بسط ورزش دانش‌آموزی اشاره کردند. در رابطه با توسعه ورزش‌های بومی و محلی و ارتقای فرهنگ حاکم بر آن، تحقیقات زیادی صورت گرفته است که می‌توان به مطالعات مسلمی و همکاران (۲۰۱۸)، پاپزن و همکاران (۲۰۱۶)، اندام و همکاران (۲۰۱۵) و نودهی و همکاران (۲۰۱۶) اشاره کرد.

اگر راهبردها درست اجرا شوند، سبب بروز پیامدهای مثبتی همچون مهندسی فرهنگی در ورزش می‌شوند که به معنای تنظیم بهینه روابط بین ابعاد، عناصر و مؤلفه‌های گوناگون فرهنگ در ساختار و محیط ورزشی است؛ پس اگر ورزش، ابزاری برای مهندسی فرهنگی در نظر گرفته شود، می‌توان به اهدافی چون توسعه فرهنگی در ورزش دست یافت. نتایج مطالعات فلاح (۲۰۱۶)، آقاپور (۲۰۱۲) و احمدزاده و همکاران (۲۰۱۴) مطالب مذکور را تأیید می‌کند. یکی از بهترین روش‌ها برای ارتقای رویکرد اخلاقی برای هر فرد، تغییر در سبک زندگی است و جوهره مفهوم تعمیم سبک زندگی فعال در تحقیق پیش‌رو، انسجام در انجام مجموعه‌ای از اقدامات مرتبط با ابعاد جسمانی و معنوی جامعه است که باید سیاست‌گذاران و مسئولان کشور فراهم کنند. این یافته با نتایج تحقیقات واحدیان و همکاران (۲۰۲۱)، ساعتچیان و همکاران (۲۰۲۱) و دالوندی و همکاران (۲۰۱۲) هم‌راستا است. برحسب تغییر و تحولات سریع در عرصه ورزش کشور، شکل دادن به هنجارهای کیفی در نظارت فرهنگی به شکل بارزتری ضرورت پیدا می‌کند که موردتوجه مقوله نظارت و ارزیابی فرهنگی در ورزش است. راهبرد مذکور در راستای دستیابی به تصویر واقعی وضعیت فرهنگی ورزش کشور، به فرایندی مشخص شامل آسیب‌شناسی وضع فرهنگی در سطح وضعیت نیروی انسانی، باشگاه‌ها و سازمان‌های ورزشی، ارائه سازوکارهای مشخص برای بهبود وضع موجود و کنترل و نظارت بر مسائل فرهنگی-اخلاقی در ورزش اشاره می‌کند. تحقیقات مختلفی مقوله مذکور را تأیید می‌کنند؛ از جمله پژوهش‌های ملکی بی‌شک (۲۰۱۸)، طایفی نصرآباد (۲۰۱۴)، روحانی و همکاران (۲۰۲۰)، عابدی و همکاران (۲۰۱۷)، رضانی‌نژاد و همکاران (۲۰۱۶) و باقرنیا و ساقیان (۲۰۱۶) است.

برآیندها نشان می‌دهد که وضعیت نشاط اجتماعی در جامعه رضایت‌بخش نیست و با توجه به اینکه به اعتقاد جامعه‌شناسان، این دو مقوله از ضرورت‌های زندگی امروز هستند، تولید و گسترش این موضوع مهم باید در اولویت نهادهای اجتماعی و

1. Yong
2. Komova

فرهنگی و ورزشی قرار گیرد (دهقان پوری و چاوشی، ۲۰۲۲). در همین راستا، توجه به رخدادهای/رویدادهای مقوله‌ای است که باید بیشتر به آن توجه شود و نهادهای فرهنگی، نهادهای آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها، متولیان امور ورزشی و تربیت بدنی باید با برگزاری رویدادهای ورزشی و فرهنگی در جامعه به ارتقای رویکردهای فرهنگی در ورزش کمک کنند. درحقیقت، رویدادهای ورزشی جایگاه مهمی در ورزش و جامعه دارند و بر بهبود کیفیت زندگی آحاد جامعه اثرگذارند. در همین باره، برخی مصاحبه‌شوندگان به برگزاری رویدادهای ورزشی خانوادگی در راستای افزایش نشاط اجتماعی، برگزاری منظم و باکیفیت مسابقات ورزش دانشجویی و توسعه ورزش‌های بومی و محلی اشاره کردند. نتایج تحقیقات مرتبط، این مقوله را تأیید کرده است؛ به طوری که بارانی (۲۰۱۶) به این نتیجه دست یافت که با بسترسازی، طراحی و اجرای رویدادهای خانوادگی می‌توان به پیشرفت ورزش خانوادگی کمک کرد و مسئولان و نهادهای مربوط باید با ارائه طرح‌های متناسب مطابق با فرهنگ و ارزش‌های نظام اسلامی، در ایجاد هر چه باشکوه‌تر رویدادهای ورزشی خانوادگی تلاش ورزند. آلن^۱ و همکاران (۲۰۰۸) دریافتند که برگزاری رویدادهای ورزشی اثرات مختلفی چون اثرات سیاسی، فرهنگی، اقتصادی بر جامعه دارد. اندام و همکاران (۲۰۱۳)، توماس^۲ و همکاران (۲۰۱۸) و پریوس^۳ (۲۰۱۹) نیز به این نتیجه رسیدند که برگزاری رویدادهای ورزشی سبب شکل‌گیری پیامدهای مثبتی چون توسعه رشته‌های ورزشی و تولید ایده‌ها و ارزش‌های فرهنگی برای جامعه میزبان می‌شود. اجلاس‌ها و نشست‌های بین‌المللی ورزشی نیز یکی دیگر از رویدادهایی هستند که در تحقیق حاضر به‌عنوان فرصتی برای تغییر تصویر یک کشور بین افکار عمومی خارجی، دلیلی غیررسمی برای رهبران بین‌الملل برای ملاقات و شروع گفت‌وگو، تسریع پذیرش تکرر و تفاوت‌های فرهنگی و زبانی میان ملت‌ها مطرح شده است. از سوی دیگر، برگزاری همایش‌ها و رویدادهای علمی در راستای توسعه ورزش کشور و ارتقای وضعیت فرهنگی حاکم بر آن، مقوله‌ای بسیار کاربردی از نظر اکثر مصاحبه‌شوندگان است؛ زیرا استفاده از علم در حوزه‌های گوناگون از جمله ورزش برای رشد و پیشرفت همه‌جانبه آن بسیار لازم و ضروری است. امروزه ورزش به‌عنوان ابزاری اخلاقی، آموزشی و مکانیسم اصلاح اخلاق با پیوست فرهنگی است. ورزش و فعالیت‌های بدنی ارتباط خاصی با سیاست‌های کلان دولت دارند و این موضوع به طور خاص برای بانوان که پرورش دهندگان نسل آینده هستند، بسیار مهم و حیاتی است؛ بنابراین ارتقای جایگاه و منزلت ورزش بانوان به‌عنوان آخرین پیامد سیاست‌گذاری توسعه فرهنگی در ورزش، لزوم گسترش ورزش بین زنان جامعه را با استفاده از نگرشی عادلانه و منصفانه مطرح می‌کند تا نهادها و مسئولان ورزش کشور، توسعه کمی و کیفی ورزش بانوان را مدنظر قرار دهند و برای آن، بنیان و مکانیسم جدیدی ارائه کنند که با ارزش‌های انقلاب اسلامی سازگار و همخوانی داشته باشد. در همین راستا، نتایج تحقیقات شعبانی و همکاران (۲۰۱۹)، میرشکاران و همکاران (۲۰۱۹)، گلنبی و همکاران (۲۰۱۸)، مهدوی و سیدشرافت (۲۰۱۸)، موتمنی و همکاران (۲۰۱۴) و نقدی و همکاران (۲۰۱۱) این مقوله را تأیید می‌کند. با توجه به یافته‌های پژوهش، به ارگان‌ها و افراد قانون‌گذار در کشور پیشنهاد می‌شود که برای نیل به توسعه فرهنگی در ورزش، قوانین و سیاست‌های اثربخش مبتنی بر ارزش‌های نظام اسلامی تدوین کنند. همچنین براساس راهبردهای مطرح‌شده در تحقیق، به سازمان‌ها و ارگان‌های ورزشی کشور توصیه می‌شود که به طور جدی‌تر به مفهوم سیاست‌گذاری ورزشی بنگرند و در تدوین و تصویب راهکارهای توسعه‌ای، رویکردی استراتژیک داشته باشند. عدالت‌طلبی و مبارزه با فساد از ارزشمندترین مفاهیم در تئوری‌های انقلاب اسلامی است

-
1. Allen
 2. Thomson
 3. Preuss

که نباید در ورزش از آن غافل شد؛ بنابراین به مسئولان ورزشی پیشنهاد می‌شود که در همه اقدامات و فعالیت‌های فردی و سازمانی بر این مفهوم حیاتی تأکید کنند.

پیام مقاله

پیام اصلی پژوهش حاضر آن است که توسعه فرهنگی در ورزش ایران نیازمند نگاهی نظام‌مند، چندبعدی و هماهنگ میان سیاست‌گذاران، نهادهای اجرایی و جامعه ورزشی است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که تحقق این امر صرفاً با اقدامات مقطعی امکان‌پذیر نیست، بلکه نیازمند الگویی نظام‌مند، چندبعدی و هماهنگ میان نهادهای سیاست‌گذار، سازمان‌های اجرایی، جامعه نخبگان، رسانه‌ها و بدنه اجتماعی ورزش نیز است. این پژوهش پیامی روشن برای سیاست‌گذاران و مدیران ورزشی دارد مبنی بر اینکه توسعه فرهنگی در ورزش، نه امری جانبی، بلکه بخشی جدایی‌ناپذیر از هویت و فرهنگ ایران است؛ بنابراین مسئولان باید با نگاهی آینده‌نگر و استراتژیک، توسعه فرهنگی را به‌عنوان یکی از ارکان اساسی سیاست‌گذاری ورزشی در کشور به طور جدی مدنظر قرار دهند.

ملاحظات اخلاقی

همه حقوق و دستورات عمل‌های اخلاقی در مقاله حاضر به صورت علمی و مدون رعایت شده است.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در ایده‌پردازی، طراحی، گردآوری داده‌ها، تحلیل نتایج و نگارش مقاله مشارکت مؤثر داشتند و نسخه نهایی مقاله را مطالعه و تأیید کردند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، در خصوص انتشار این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مراتب قدردانی صمیمانه خود را از تمامی شرکت‌کنندگانی که در این پژوهش مشارکت داشتند، ابراز می‌کنند.

منابع

1. Abbasi, M., & Vashghani Farahani, C. (2016). Cultural entrepreneurship and its role in creating value from the perspective of Islamic teachings. Paper presented at the Second International Congress of Community Empowerment in the Field of Management, Economy, Entrepreneurship and Cultural Engineering, Tehran. [In Persian].
2. Abedi, E., Razavi, S. M. H., Dosti, M., & Ahmadi, S. A. H. (2017). Identifying the dimensions and approaches of the cultural development of sports and the factors affecting it. *Strategic Sports and Youth Studies Quarterly*, 42(6), 9-32. [In Persian].
3. Abtahi, S. M. (2013). Social requirements of cultural policy of the Islamic Republic of Iran. *Scientific Quarterly of Intercultural Studies*, 9(21), 71-98. [In Persian].
4. Ahmadi, M., Amirtash, A. M., & Safania, A. M. (2017). Factor analysis of necessary cultural components before the privatization of sports. *Sports Management Studies*, 10(50), 37-62. <https://doi.org/10.22089/smrj.2018.4652.1892> [In Persian].

5. Ahmadpour, I., Khabeiri, M., & Rajabi, H. (2016). Modeling the role of sports in the process of national identity formation. *National Studies Quarterly*, 18(72), 41-58. <https://doi.org/20.1001.1.1735059.1396.18.72.3.3> [In Persian].
6. Ahmadzadeh, A., Mousavi, S. J., & Dosti, M. (2013). Identifying opportunities and cultural challenges of sports in Mazandaran province. *Contemporary Research in Sports Management*, 4(7), 15-29. [In Persian].
7. Allen, J., O'Toole, W., Harris, R., & McDonnell, I. (2008). *Festival & special event management*. John Wiley & Sons Ltd.
8. Asadi, N., Farshad, C., & Adornment, G. (2019). The place of sports in the laws of Iran's five-year plans. *Quarterly Journal of the Strategic Studies Center of the Ministry of Sports and Youth*, 19(47), 165-188. [In Persian].
9. Asefi, A. A., & Asadi Dastjardi, H. (2015). Examining the obstacles to the development of public sports in Tehran's public universities and providing practical solutions for its development. *Journal of Sports Management*, 8(6), 823-844. <https://doi.org/10.22059/jsm.2017.60756> [In Persian].
10. Amiri, M., Nayeiri, S., Safari, M., & Delbari Ragheb, F. (2012). Explaining and prioritizing obstacles to privatization and private sector participation in sports development. *Journal of Sports Management*, 5(4), 83-106. <https://doi.org/10.22059/jsm.2014.36222> [In Persian].
11. Andam, R., Askari, M., & Salimi, M. (2014). Examining the obstacles to the development of native and local games from the students' point of view. *Scientific-Research Quarterly of Applied Research in Sports Management*, 4(2), 49-61. <https://doi.org/20.1001.1.23455551.1394.4.2.4.4> [In Persian].
12. Azizabadi Farahani, F., & Dastani, R. (2014). The cultural status of sports programs of sports network with emphasis on globalization. *Cultural Management*, 9(28), 51-72. <https://sanad.iau.ir/Journal/jcm/Article/818339> [In Persian].
13. Baghernia, H., & Saghian, M. (2016). The necessity of establishing the sports law federation and its role in preventing sports crimes. *Quarterly of the Center for Strategic Studies of the Ministry of Sports and Youth*, 16(35), 197-210. [In Persian].
14. Bishak Maliki, S. (2017). The influence of cultural factors on the development of sports in East Azarbaijan province (Master's thesis). Nilufari Institute of Higher Education. [In Persian].
15. Braun, F. C., & Avital, M. M. (2012). Action-centered team leadership influences more than performance. *Team Performance Management*, 18(43), 176-195. <https://doi.org/10.1108/13527591211241015>
16. Danaei Fard, H., & Emami, S. J. (2015). Qualitative research strategies: A reflection on foundational data theorizing. *Strategic Management Thought (Management Thought)*, 1(2), 69-97. [In Persian].
17. Dehghanpuri, H., & Chavoshi, S. (2022). Investigating social factors affecting social vitality and mental health of high school students in Semnan province. *Educational and School Studies*, 11(4), 389-415. <https://doi.org/20.1001.1.2423494.1401.11.4.16.4> [In Persian].
18. Dimant, E., & Deutscher, C. (2015). The economics of corruption in sports: The special case of doping. *55(14)*, 1-37. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2546029>
19. Emami, A., Emami, F., & Afshari, M. (2019). Paradigm model of investment development in sports. *Journal of Sports Management*, 12(3), 759-788. <https://doi.org/10.22059/jsm.2019.287740.2315> [In Persian].
20. Farahani, A., Mohammadi Raouf, M., Shajie, R., & Maleki, A. (2019). A comparative study of the state of sports governance in Iran and selected countries. *Scientific-Research Quarterly of Applied Research in Sports Management*, 9(1), 75-96. <https://doi.org/10.30473/arsm.2020.7097> [In Persian].

21. Farajzadeh, S., Kashif, S. M., & Aghapour, S. M. (2014). Identification and analysis of factors affecting the acculturation of sports from the point of view of graduate students of Ourmia University. *Contemporary Research in Sports Management*, 5(9), 11-22. [In Persian].
22. Gameel, A., & Abd-Elsalam, M. (2012). Professional development of specialists in sports for all (recent graduates) in light of the labor market requirements. *World Journal of Sport Sciences*, 6(3), 209-256. <https://doi.org/10.5829/idosi.wjss.2012.6.3.1133>
23. Gao, S. (2021). Sports trans-cultural communication between China and Russia under the belt and road initiative. *The International Journal of the History of Sport*, 37(17), 1827-1843. <https://doi.org/10.1080/09523367.2020.1757654>
24. Gardam, K., Giles, A. R., & Hayhurst, L. M. C. (2017). Understanding the privatisation of funding for sport for development in the Northwest Territories: A Foucauldian analysis. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 9(3), 541-555. <https://doi.org/10.1080/19406940.2017.1310742>
25. Ghafouri, F., Memarzadeh, M. S., & Alavi, S. (2018). Determining the contribution and role of executive bodies in the development of public sports. *Scientific-Research Quarterly of Applied Research in Sports Management*, 8(1), 11-32. <https://doi.org/10.30473/arsm.2019.5843> [In Persian].
26. Ghanbari Firouzabadi, A., Amani, A., Reyhani, M., & Sardroudian, M. (2019). Designing a strategic model for the development of student sports. *Research in Educational Sports*, 8(20), 204-230. <https://doi.org/10.22089/res.2020.7838.1732> [In Persian].
27. Ghorbani, M. H., Amiri Moghadam, M., & Zareian, H. (2018). Identifying and compiling the model of moral values in Iranian sports. *Research in Educational Sports*, 7(17), 277-304. <https://doi.org/10.22089/res.2018.5239.1398> [In Persian].
28. Hadian Jezmi, N., & Karimi, A. (2022). Investigating the interaction between sports and foreign policy based on Pierre Bourdieu's "field theory." *Politics Quarterly*, 52(1), 259-284. <https://doi.org/10.22059/jpq.2022.287773.1007484> [In Persian].
29. Hamidi, M., Rajabi Noushabadi, H., Alidoost Ghafarrokhi, I., & Zainizadeh, M. (2017). Compilation of the strategy map of the Student Sports Federation with a balanced scorecard approach. *Sports Management Studies*, 10(49), 139-158. <https://doi.org/10.22089/smrj.2018.4681.1897> [In Persian]
30. Hosseini, G., Hamidi, M., & Commercial, F. (2011). Compilation of the strategic program of student sports of Islamic Azad University. *Journal of Sports Management*, 4(15), 15-33. [In Persian].
31. Huang, C. T., & Tsai. (2014). Synergy, environmental context, and new product performance: A review based on manufacturing firms. *Industrial Marketing Management*, 43(14), 1407-1419. <https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2014.06.010>
32. Hume, P., & Stewart, A. (2018). Physique assessment in youth sports for talent identification and development. 30(6), 3-10. https://doi.org/10.1007/978-981-10-5418-1_1
33. Javadipour, M., & Leadership, S. (2016). Identifying the effective components on the politicization of public sports in Iran. *Science and Technology Policy*, 7(3), 75-84. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24767220.1396.07.3.6.0> [In Persian].
34. Javaheri, F., & Jalali, S. (2021). Inadequacies of cultural policy in Iran, proposing a study model. *Quarterly Journal of Culture and Communication Studies*, 22(53), 201-221. <https://doi.org/10.22083/jccs.2020.206939.2948> [In Persian].
35. Kashef, M. M., Ahadi, B., & Majidi, C. (2014). Factors related to national production, work support and Iranian capital in sports. *Journal of Sports Management*, 7(3), 351-366. <https://doi.org/10.22059/jsm.2015.55360> [In Persian].

36. Kalate Sifari, M., Koze Chian, H., Ehsani, M., & Hosseini, S. (2013). The effect of organizational socialization on maintaining volunteerism in student sports. *Journal of Sports Management*, 6(2), 263-282. <https://doi.org/10.22059/jsm.2014.50466> [In Persian].
37. Keshavarz, L. (2019). Compilation of the governance model of Iran's public sports. *Quarterly Journal of the Strategic Studies Center of the Ministry of Sports and Youth*, 19(50), 131-148. [In Persian].
38. Khodaparast, S., Bakhsalipour, V., & Akbarkhah, A. (2021). The role of sports in the development of moral and cultural behaviors. *Sociology of Sports*, 7(18), 75-95. <https://dori.net/dor/20.1001.1.24237558.1399.5.2.4.2> [In Persian].
39. Ramzaninejad, R., Mir Yousefi, S. J., Rahmati, M. M., & Sajjadi, S. A. (2015). Identifying effective factors and criteria in cultural development in championship sports. *Sports Management Studies*, 8(40), 61-78. <https://doi.org/10.22089/smrj.2017.905> [In Persian].
40. Rasekh, N., Sajjadi, S. A., Razavi, S. M. H., & Dosti, M. (2017). Analysis of the structure of educational sports in Iran. *Research in Educational Sports*, 6(14), 17-44. <https://doi.org/10.22089/res.2017.3882.1275> [In Persian].
41. Rasouli, M., Hadavi, F., & Saatchian, V. (2014). Compilation of the management model of Iran's sports volunteering system. *Sports Management Studies*, 7(29), 51-66. [In Persian].
42. Rezaei, S., & Taravosh, M. (2019). Environmental analysis and formulation of student sports development strategies. *Research in Educational Sports*, 8(19), 39-66. <https://doi.org/10.22089/res.2019.7652.1707> [In Persian].
43. Rodenberg, R. M., & Kaburakis, A. (2013). Legal and corruption issues in sports gambling. *Journal of Legal Aspects of Sport*, 23(1), 8-35. <https://doi.org/10.1123/jlas.23.1.8>
44. Pavlik, M. (2013). Transparency in the allocation of municipal grants for sports and voucher systems in the Czech Republic. *Review of Economic Perspectives*, 13(1), 43-57. <https://doi.org/10.2478/v10135-012-0015-5>
45. Saatchian, V., Pourabdi, J., & Saadat Mirghadim, S. K. (2022). Promoting a health-oriented lifestyle based on the role of urban parks (case study: citizens of Rasht city). Paper presented at the 9th International Conference on Psychology, Educational Sciences and Lifestyle. Tehran. [In Persian].
46. Seyed Ameri, M., Kashif, S. M., & Fatahpour Marandi, M. (2014). Ethical decision making of sports coaches based on coaching position and experience. *Sports Management Studies*, 7(29), 141-158. [In Persian].
47. Shabani, A., Ghafouri, F., & Henry, H. (2018). Studying the policies and strategies of public sports of the country's comprehensive sports development system. *Sports Management Studies*, 6(27), 15-30. [In Persian].
48. Shahbazipour, M., & Behzad Nesab, M. A. (2017). Analyzing the state of media policy in the Islamic Republic of Iran: A case study of women's sports. *Culture and Communication Letter*, 2(2), 45-64. <https://doi.org/10.30497>
48. Shahbazipour, M., & Behzad Nesab, M. A. (2017). Analyzing the state of media policy in the Islamic Republic of Iran: A case study of women's sports. *Culture and Communication Letter*, 2(2), 45-64. <https://doi.org/10.30497/lcc.2018.2630> [In Persian].
49. Sharifi, S. A., & Fazli, A. (2011). Analyzing cultural policymaking in the Islamic Republic of Iran (damages and strategies). *Parliament and Strategy*, 19(69), 55-90. [In Persian].
50. Soleimani, H. (2017). Identity cultural politics in the Islamic Republic of Iran (Master's thesis). Payam Noor University, Tehran West. [In Persian].

51. Mehrabi, G. (2016). Designing a governance model in sports federations (PhD dissertation). University of Tehran. [In Persian].
52. Miryosfi, S. J. (2014). Designing a model of cultural development in championship sports (PhD dissertation). Gilan University. [In Persian].
53. Miryosfi, S. J., & Selajegheh, M. (2017). Identifying and prioritizing factors of national religious identity effective in the cultural development of championship sports from the point of view of athletes. *Sports Management Studies*, 10(51), 121-140. <https://doi.org/10.22089/smrj.2018.5722.2148> [In Persian].
54. Mireshkaran, Z., Bahrul Uloom, H., & Bagheri, H. (2018). Investigating factors affecting the development of Iranian women's championship sports. *Contemporary Researches in Sports Management*, 9(18), 1-14. [In Persian].
55. Mirzaei Kalar, A., Hemtinejad, M. A., & Ramezani Nejad, R. (2019). Designing the development model of Iran's student sports. *Research in Educational Sports*, 8(18), 41-62. <https://doi.org/10.22089/res.2020.7838.1732> [In Persian].
56. Mohammadi, E., Sharfi, V., Seidosofi, M., & Seidosofi, N. (2017). Identifying the mental patterns of entrepreneurs towards cultural entrepreneurship using the Q method. *Entrepreneurship Development Scientific Research Quarterly*, 11(3), 481-500. <https://doi.org/10.22059/jed.2019.270326.652810> [In Persian].
57. Moslemy, A., Ghofrani, M., & Saberi, A. (2017). Designing and compiling the development strategy of traditional local sports in Kerman province. *Journal of Sports Management*, 10(1), 85-102. <https://doi.org/10.22059/jsm.2018.204630.1613> [In Persian].
58. Moslinejad, M., Hero of Tabrizi, K., & Sharifian, I. (2013). Obstacles to the privatization of sports facilities in Iran's public universities. *Research in Educational Sports*, 2(6), 112-87. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.25382721.1393.2.6.5.3> [In Persian].
59. Nazari, S., Razavi, M. H., Amirnjad, S., & Rezaian Qiyabashi, A. (2019). Scenarios of Iran's public sports in the horizon of 1412. *Iran Future Studies*, 5(2), 333-309. <https://doi.org/10.22080/JSMB.2023.21683.3619> [In Persian].
60. Nazarvisi, H., Ghasemi, H., & Mohammadi, S. (2015). Comparing the content of sports programs of local media with an emphasis on the coverage of sports disciplines. *Communication Management in Sports Media*, 13(4), 30-38. [In Persian].
61. Pakdelan, S., Khatibi, A., & Mehdi-pour, A. R. (2021). Strategies for developing financial resources for student sports. *Research in Educational Sports*, 9(22), 163-186. <https://doi.org/10.22089/res.2019.7548.1695> [In Persian].
62. Popzan, A., Agahi, H., & Shahmoradi, M. (2015). The main components of indigenous and local sports for the purpose of exploitation in sustainable rural development: The case study of indigenous and local games and sports in Kermanshah city. *Local Development (Rural-Urban)*, 8(1), 112-89. <https://doi.org/10.22059/jrd.2016.61182> [In Persian].
63. Pourabdi, J., Saatchian, V., & Keshtidar, M. (2021). Explaining the place of public sports in the thought of the supreme leader of the revolution with the approach of content analysis. *Research in Educational Sports*, 9(24), 273-300. <https://doi.org/10.22089/res.2020.8208.1779> [In Persian].
64. Preuss, H. (2019). Event legacy framework and measurement. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(1), 103-118. <https://doi.org/10.1080/19406940.2018.1490336>

65. Vahidian, M., Babaei Fard Asadollah, & Ganji, M. (2021). Meta-analysis of studies of factors affecting health-oriented lifestyle in Iran (from 2005 to 2018). *Faiz Bimonthly Scientific-Research Journal*, 25(2), 900-991. <http://dx.doi.org/10.48307/FMSJ.2021.25.2.891> [In Persian].
66. Taeifi Nasrabad, H. (2013). Examining the current and desirable state of the policy-making process of Iran's public sports system (Master's thesis). Al-Zahra University. [In Persian].
67. Teixeira, M. R., & Ribeiro, T. M. (2016). Sport policy and sports development: Study of demographic, organizational, financial and political dimensions to the local level in Portugal. *The Open Sports Sciences Journal*, 9(1), 19-27. <http://dx.doi.org/10.2174/1875399X01609010026>
68. Thomson, A., Cuskelly, G., Toohey, K., Kennelly, M., Burton, P., & Fredline, L. (2019). Sport event legacy: A systematic quantitative review of literature. *Sport Management Review*, 22(3), 295-321. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2018.06.011>
69. Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1990). Judging the quality of case study reports. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 3(1), 53-59. <https://doi.org/10.1080/0951839900030105>
70. Qeshmi Meimand, A., Pourkiani, M., & Rahmati, M. M. (2018). Cultural politicization of student sports in Iran, presenting a model. *Research in Educational Sports*, 7(17), 20-55. <https://doi.org/10.22089/res.2018.5720.1442> [In Persian].
71. Qureshi, F., & Sami Nasayeh, A. (2019). Cultural development strategies in Iran: Case study of the first Pahlavi period. *Historical Sociology*, 12(1), 205-231. [In Persian].
72. Zare, A., Heydarinejad, S., & Shirali, R. (2015). The effect of mass media on the control of corruption in football. *Scientific Quarterly Journal of Communication Management in Sports Media*, 3(4), 11-24. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23455578.1395.3.4.1.1> [In Persian].
73. Yang, J., Davies, S., Coxe, K., Hosea, H., Harvey, J., Singichetti, B., & Guo, J. (2018). Qualitative evaluation of high school implementation strategies for youth sports concussion laws. *Journal of Athletic Training*, 53(9), 29-56. <https://doi.org/10.4085/1062-6050-529-17>
74. Yilmaz, S. (2018). Advancing our understanding of the EU sports policy: The socio-cultural model of sports regulation and players' agents. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 10(2), 353-369. <https://doi.org/10.1080/19406940.2018.1432671>
75. Yuan, G., Jin, H., Li, H., Liu, S., Kong, C., & Lin, L. (2011). Strategies to avoid corruptions in FIFA. *International Journal of Business and Management*, 6(6), 215. <https://doi.org/10.5539/ijbm.v6n6p215>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی